

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

Letnik XVIII. V Ljubljani, septembra 1901. *9. zvezek.*

Štirinajsta nedelja po Binkoštih. (Praznik angelov varuhov.)

I. Pridi k nam tvoje kraljestvo.

Iščite najpoprej božjega kraljestva in
njegove pravice, in vse to vam bo pri-
vrženo. Mat. 6, 33.

Ljudje na zemlji so silno kratkovidni in lahkomiselni. Dobro vedó, da so vstvarjeni in namenjeni za nebesa, ne pa za ta svet, pa vendar na nebesa tako radi pozabijo in tako živijo in delajo, kakor bi morali ostati vedno na zemlji. Dobro vedó, da morajo Bogu služiti in Boga ljubiti, če hočejo biti večno srečni pri njem v nebesih, pa vendar Boga pozabijo, ga zaničujejo, ker ga žalijo s smrtnim grehom in služijo božjemu in svojemu najhujšemu sovražniku, svetu in satanu. Dobro vedó, da morajo pred vsem skrbeti za svojo neumrjočo dušo, jo hraniti in poživljati z božjo milostjo in zaljšati s čednostmi in dobrimi deli, pa vendar večidel skrbijo le za svoje telo in za časno življenje, kaj bodo jedli in pili in s čim se bodo oblačili. Zato nas Jezus v današnjem svetem evangeliju svari pred tako lahkomiselnostjo in pravi odločno: Nihče ne more dvema gospodoma služiti. Vi ne morete služiti Bogu in mamonu (svetu in njegovemu poželenju). Nikar ne skrbite preveč za svoje življenje kaj bote jedli, in za telo, kaj bote oblačili, ampak zaupajte tudi trdno v Boga in njegov blagoslov; ker Bog, ki vam je dal življenje in telo, vam ga bo tudi ohranil. — Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo privrženo. S tem hoče reči Jezus: Prizadevajte si, da bote vredni udje božjega kraljestva, moje cerkve, prizadevajte si, da se

opravičite in posvetite v milosti božji, kakor ona zapoveduje, in poleg vašega večnega plačila v nebesih vam bo privrženo tudi vse časno, kar potrebujete, da dosežete svoj večni namen. Jezus tedaj opominja, da naj pred vsem iščemo božjega kraljestva, in ravno zato nas je tudi učil v očenašu moliti v drugi prošnji in prositi: *Priđi k nam tvoje kraljestvo*. Torej si moramo sami prizadevati, da pride k nam božje kraljestvo, zraven pa tudi Boga vedno prositi, da naj ga nam dodeli. To kraljestvo božje pa je trojno: v nas, okolu nas in nad nami. V nas je kraljestvo milosti, zunaj nas kraljestvo božje — sveta cerkev, nad nami kraljestvo nebeško.

Za to premišljujmo danes, česa prosimo sleherni dan v drugi prošnji očenaša.

V drugi prošnji očenaša prosimo trojnega kraljestva božjega, namreč:

I. Kraljestva božjega v nas, kraljestva milosti in ljubezni božje v naših srcih, da bi bilo namreč naše srce kraljestvo božje, t. j. da bi vladal Bog v njem z vero, upanjem in ljubeznijo, da bi bil Bog v njem edini Gospod in kralj, kateremu bi služili. To kraljestvo božje pride v naše srce s posvečujočo milostjo, zakaj če imamo posvečujočo milost, smo otroci božji, smo deležni božje narave in svetosti in Bog pride v naše srce, v njem prebiva in kraljuje kakor v svojem kraljestvu. — S posvečujočo milostjo pa se nam vlijejo v dušo tri božje čednosti: vera, upanje in ljubezen, in če te tri božje čednosti vladajo v našem srcu, potem postane še lepše, prekrasno kraljestvo božje, ker Bog kraljuje v našem srcu. Zakaj z vero Bogu darujemo in podvržemo svojo pamet, z upanjem in ljubeznijo pa svojo voljo in tako z vsemi močmi duše Bogu služimo in smo mu pokorni, in on je naš edini Gospod.

To kraljestvo božje je mislil Jezus Kristus sam. Ko so ga namreč nekdanj prašali farizeji, ki so pričakovali posvetno Mesijevo kraljestvo, polno veličastva in mogočnosti: »Kdaj pride božje kraljestvo?« jim je odgovoril: *Božje kraljestvo ne pride s svetlostjo* (zunanjo bliščobo), *glejte, božje kraljestvo je v vas*. Hotel je reči: Božje kraljestvo mora priti v vas, v vaše srce, v vašo dušo, vi morate s ponižno vero in voljno pokorščino svoje srce odpreti milosti božji, da pride sv. Duh v vaše srce, ga posveti in svojo ljubezen vanj razlije in tako v njem vlada, sicer ne smete pričakovati zveličanja

od Mesija. — Blagor tedaj človeku, v katerem prebiva Bog s svojo milostjo, ker more reči s sv. Pavlom: *Živim, pa ne toliko jaz, ampak Kristus živi v meni*. Blagor nam, ako Bog prebiva in vlada v našem srcu s svojo milostjo, z vero, upanjem in ljubeznijo, potem uživamo že na tem svetu nebeški mir, predokus nebeškega veselja, kakor spričuje sv. Pavel v listu do Rimlj. (14, 17.): *Božje kraljestvo ni jed in pijača, ampak pravičnost, mir in veselje v sv. Duhu*. Kaj čuda tedaj, da so svetniki že na zemlji tako srečni bili, ker so nosili v sebi božje kraljestvo in uživali njegovo srečo; zato so pa tudi tako goreče prosili za božje kraljestvo milosti. Sveti Tomaž s priimkom »od Jezusa« je večkrat prav goreče molil molitev: »Pridi v naša srca, o predobrotljivi Oče, kraljui v njih, o najvišji Gospod in vtrdi si ondi svoje prebivališče. Če je moja duša tolikanj srečna, da je tukaj na zemlji tvoje kraljestvo, sem ves udan, ako mi tudi, dokler je tebi dopadljivo, nekoliko odtegneš nebeško kraljestvo ter podaljšaš moje časno, revno življenje. Saj v nebesih kakor tudi na zemlji ničesar družega ne želim, kakor le samo tebe; in če ti v meni kraljuješ z neomejeno oblastjo, so izpolnjene vse moje želje.« — V drugi prošnji torej najprej prosimo, da bi se kraljestvo milosti v srcih ljudi ustanovilo in utrdilo, in da bi se vsa srca Bogu vedno popolnejše darovala in vdala z vero, upanjem in ljubeznijo.

II. V drugi prošnji pa prosimo tudi za kraljestvo božje z u n a j n a s, za vidno kraljestvo božje na zemlji, s v. katoliško cerkev. To je tisto veličastno kraljestvo, ki ga je božji Zveličar s svojo presveto krvjo ustanovil in ga vlada. To je res božje kraljestvo, kakor ga Jezus sam imenuje, ker v tem kraljestvu je Bog sam vladar, Jezus Kristus je nevidni poglavar do konca sveta. On po svojem vidnem namestniku papežu in po škofih, ki so s papežem zedinjeni, oznanuje svoj nauk in svoje zapovedi. Te nauke verujejo katoliški kristijani, te zapovedi izpolnjujejo in tako se podvržejo Bogu in Bog vlada nad njimi. Ko tedaj v drugi prošnji prosimo: Pridi k nam tvoje kraljestvo, prosimo s tem, da bi se razširjalo božje kraljestvo na zemlji, sveta katoliška cerkev, da bi vedno več ljudi, da bi vsi ljudje vstopili v katoliško cerkev, in da bi se utrjevalo, t. j. da bi tisti, ki so že v katoliški cerkvi, bili vedno boljši in popolnejši katoliški kristijani. Boljši pa bodo, ako nauke svete cerkve vedno bolj spoznavajo, zapovedi božje in cerkvene vedno zvesteje izpolnjujejo in milostne pomočke vedno gorečnejše in vrednejše prejemajo.

Kraljestvu božjemu, sveti cerkvi nasproti pa je kraljestvo satanovo, kraljestvo greha. V tem kraljestvu so vsi tisti ljudje, ki ne izpolnjujejo naukov in zapovedi Jezusa Kristusa, ampak jih prelamljajo, ki greh delajo in so za to pod oblastjo satanovo. Dokler ostanejo ljudje v grehu, je satan njih gospodar, oni izpolnjujejo njegovo voljo, njih srce je kraljestvo satanovo. — Sv. Janez piše: »Slehern, kateri greh dela, je suženj greha.« To kraljestvo se vedno vojskuje zoper sv. cerkev, ji nasprotuje in jo hoče zavirati, da bi se ne razširjala in utrjevala. Zato moramo za cerkev goreče moliti; s tem pomagamo zatirati kraljestvo satanovo.

V drugi prošnji torej prosimo: Oče naš, kateri si v nebesih, pomagaj nam s svojo milostjo, da bomo mi in vsi ljudje, ki smo pri sv. krstu postali otroci tvojega kraljestva svete cerkve, vedno zvesti in vedno boljši otroci svete cerkve, da ne pademo v greh, in ne postanemo sužnji satana in greha, otroci kraljestva satanovega. Prosimo te pa tudi, pripelji v svojo edino zveličavno cerkev tudi tiste nesrečnike, ki so pravo vero zgubili, ali pa še nikoli niso slišali pravega božjega nauka. Ko tako prosimo, mislimo na Palestino, sveto deželo, kjer je Jezus Kristus naš Gospod nekdanj ležal v jaslicah in umrl na križu, pa zdaj zdihuje pod oblastjo nevernih Turkov. Spominjamo se vroče Afrike, kjer je nekdanj krščanska vera najlepše cvetela, kjer so stali najslavnejši škofovski sedeži, kjer so vladali cerkve sv. Avguštin, sveti Ciprijan in drugi sveti škofje, zdaj pa zdihuje v verigah sužnosti in malikovalstva. Mislimo na Angležko, ki je bila nekdanj imenovana otok svetnikov, zdaj pa razpada v mnogoštevilne krive vere. Mislimo na Nemško in Švico, kjer je nekdanj cvetela le ena vera, in so se vsi narodi zbirali okolu enega altarja in vdeleževali ene presvete daritve, zdaj pa stojé milijoni in milijoni zunaj edino-zveličavne cerkve. Mi mislimo na Azijo, Ameriko in Avstralijo, kjer še cele obširne dežele sedé v temi nevere in v smrtni senci. Mislimo posebno na naše slovanske brate, Ruse, Srbe in Bolgare, ki so nekdanj sprejeli ravno tisto vero, stopili v edino zveličavno rimsko-katoliško cerkev, katere poglavar je naslednik sv. Petra, zdaj pa jih nad sto milijonov stoji ločenih od nje. Za vse te molimo in kličemo k nebesom: »Pridi k nam tvoje kraljestvo!« Pripelji jih k luči, privedi jih nazaj k materi sv. cerkvi, od katere so bili nekdanj s silo odtrgani.

III. Pa še enega kraljestva božjega prosimo, namreč pravega kraljestva božjega nad nami, to je nebeškega

kraljestva, da bi nas Bog po smrti sprejel v nebeško kraljestvo, t. j. da bi mi dosegli svoj večni namen, večno slavo in srečo v nebesih. Nebesa so res večno kraljestvo božje, v tem kraljestvu kraljuje in vlada Bog v neizmerni svetlobi svojega veličastva in se kaže ter uživati daje svojim angelom, svetnikom in vsem zveličanim. In vsi angeli in svetniki ga neprenehoma molijo, slavijo in častijo kot svojega najvišjega Gospoda, in so neskončno srečni. Za to kraljestvo večnega miru in večnega veselja posebno prosimo v drugi prošnji. Sveta cerkev na zemlji je pravzaprav le predvor, ki vodi v nebesa, milost božja in ljubezen, ki vlada v našem srcu, pa je ključ, ki nam odpre nebeška vrata, nebesa sama pa so naš namen, so kraljestvo, kjer se bodo izpolnile vse naše želje, naše hrepenenje, naše prošnje, kjer ne bomo ničesar več želeli, kraljestvo, o katerem piše sv. apostol Pavel: *Oko ni videlo...*

Dasiravno je to kraljestvo visoko nad nami, in nikoli ne bo prišlo doli k nam v solzno dolino, marveč se moramo mi k njemu gori povzdigniti, da ga bomo posedli, vendar molimo: *Pridi k nam tvoje kraljestvo*, ker ga bomo res prejeli iz rok božjih kot plačilo za naše bogaboječe življenje po besedah sv. pisma: *Prejeli bodo (pravični) častljivo kraljestvo in lepo krono iz Gospodove roke.* (Modr. 5, 17.) Zveličar sam bo prišel in ga nam izročil kot lastnino z besedami: *Pridite blagodarjeni in posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta.* O, blagor nam vsem, ako bomo tudi mi na sodnji dan med tistimi blagodejnimi otroci božjimi, katerim bo božji sodnik izročil nebeško dedščino. Zato le zdaj in vselej prav presrčno in neprestano molimo: Oče naš, kateri si v nebesih, nikar nas ne zapusti, varuj nas, brani nas, pomagaj nam vsaki čas, da se ne zgubimo v tej deželi pregnanstva, v dolini solzâ, ampak srečno dokončamo svoje romanje, in pridemo k tebi v tvoje nebeško kraljestvo. Radi bomo tukaj trpeli vse križe in težave, ne bomo se bali bojevanja in premagovanja, da le enkrat dosežemo večno veselje in blaženost v nebesih. — Toda ni dovolj, da bi samo molili in prosili za to nebeško kraljestvo, ampak moramo v srcu vselej pripravljene biti, da bomo radi velikodušno vse žrtvovali, da le nebesa zaslužimo. K temu nas opominja Jezus v priliki o kupcu, ki je iskal dragih biserov; in ko je našel posebno dragocen biser, je šel in prodal vse, kar je imel, in ga je kupil, ker je vedel, da je več vreden kot vse, kar je zanj dal.

Sveti Bernard je bil v cvetju svojega življenja, lep, nadarjen mladenič, imenitnega stanu. Svet mu je ponujal vse

najboljše, kar more dati: bogastvo, veselje, najsijajniše častne službe. On pa se je vprašal: »Kako dolgo bo vse to trajalo? Kratko je to življenje, svet prejde in vse, kar je v njem. Največja sreča je tista, ki ti je nikdar nobeden vzeti ne more. Ta je pa le gori v nebesih. Nobeno oko ni videlo...« Neizrekljivo hrepenenje po nebesih prevzame njegovo srce, da sklene velikodušno le božji službi se posvetiti, da gotovo doseže to nebeško srečo. Svoj sklep pové svojim bratom in prijateljem, in vse vname z ljubeznijo in hrepenenjem po nebesih. Trideset jih je bilo, vitezev mladih in starih, učenjakov in preprostih, ki se odpovejo posvetnemu veselju, zemeljski slavi, bogastvu, da bi v odljudni puščavi, imenovani Citeaux, preživeli svoje dni v postu, molitvi in premišljevanju večnih resnic. Na določeni dan l. 1113. se odpravijo z Bernardom na čelu. Njemu so se pridružili štirje bratje. Ko stopajo iz očetovskega gradu, zagledajo svojega najmlajšega brata Nivarda, ki je sam ostal pri starem očetu, in se z drugimi otroci igral pred gradom. Gvidon, najstarejši brat, ga objame in mu pravi: »Z Bogom, moj mali bratec Nivard! Poglej ta lepi grad in vse to zemljišče bo enkrat tvoje.« — »Kaj?« odgovori deček s čustvom, ki ni kazalo nič več otroškega, »vi hočete imeti za-se nebesa, meni pa pustit zemljo? Ne, to ni pravična delitev!« Od tega trenutka ni mogel nihče mladega Nivarda več zadržavati, ne oče, ne sorodniki, ne drugi ljudje. Kmalu potem je šel za svojimi brati v samoto. — Bernard je bil potem velik učenik svete cerkve, sloves njegove svetosti se je razširil po vsem svetu, sto in sto jih je prišlo, med njimi tudi njegov oče, da so se pod njegovim vodstvom učili srečno umreti in zaslužiti nebeško veselje. — Ni sicer potrebno, da bi šli vsi v samostan ali v puščavo, da bi si nebesa zagotovili. Toda gotovo je, da ni dovolj samo moliti: »Pridi k nam tvoje kraljestvo«, ampak da moramo tudi tako živeti, da si zaslužimo nebesa. Saj je Kristus sam rekel: *Ne vsak, ki pravi Gospod, pride v nebeško kraljestvo, ampak oni, ki stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih.* — *Nebeško kraljestvo silo trpi.* Sv. Pavel piše: *Nobeden ni kronan, ako se ni po postavi vojskoval.*

V kraljestvo slave, v nebesa more priti le tisti, ki je v vidnem kraljestvu Kristusovem na zemlji, v katoliški cerkvi, in sprejme kraljestvo milosti in ljubezni v svoje srce. Zato v drugi prošnji prosimo za to trojno kraljestvo med nami, zunaj nas in v nas. Ko tedaj molimo: *Pridi k nam tvoje kraljestvo*, hočemo reči: »Oče

naš, kateri si v nebesih, stori, da se bo tvoja sveta cerkev vedno bolj razširjala in utrjevala, varuj jo pred vsem nasprotovanjem, da bo vedno več duš mogla rešiti. Stori, da bodo otroci cerkve vedno boljši in popolnejši katoliški kristijani. Daj, da bomo mi in vsi ljudje v tvoji milosti iz ljubezni vedno bolj rastle in enkrat prišli k tebi v nebeško kraljestvo. Amen.

L. Škofca.

2. Angeli varuhi.

Svojim angelom je zaradi tebe zspovedal.

Ps. 90, 11.

Neskončno dobrotljivi Bog res prav po očetovski skrbi za nas. Bog hoče, da bi mi bili srečni, da bi prišli v večno nebeško veselje. Dokler živimo na zemlji, smo popotniki v tej solzni dolini; na nas pridejo večkrat nadloge in težave, telesne in dušne nevarnosti. Da pa moremo vendar doseči svoj namen, večno srečo, dal nam je ljubi Bog vsakemu izmed nas angela varuha, da nas vodi, brani, razsvetljuje in vlada. Vsakemu posameznemu človeku je ljubeznivi Bog odločil posebnega angela varuha, tako misli sveta katoliška cerkev, oziraje se na sveto pismo in na ustno izročilo. Glejte, dragi kristijani, kako imenitni smo, koliko je vredna naša duša. Da bomo bolj spoštovali in ljubili svojega angela varuha, premislimo, kako imenitnega varuha nam je Bog dal; potem pa se vprašajmo tudi, kako naj mu izkazujemo svojo hvaležnost.

1. Bog sam ti je dal za varuha angela, enega izmed nebeških duhov, ki neprenehoma uživajo Boga, ga gledajo od obličja do obličja. Svojim angelom je Bog zapovedal zavoljo tebe, da te varujejo na vseh tvojih potih. Kako imenitni so angeli že po svoji naravi — zgolj duhovi, ki imajo um in prsto voljo, telesa pa ne. Kako imenitni so pa še-le po nadnaravnih dobrotah, ki so jih prejeli od milostljivega Boga. Imenitnejši in bolj mogočni so, kakor vsi ljudje, bolj mogočni kakor vladarji, kralji in cesarji tega sveta. In takega varuha je ljubi Bog dal tudi tebi, da te varuje na vseh tvojih potih. Angeli ljubijo Boga, služijo mu in izpolnjujejo njegovo sveto voljo. Volja božja pa je naše posvečenje in zveli-

čanje. Bog hoče, da bi se vsi ljudje zveličali in prišli do spoznanja resnice. (I. Tim. 2, 4.) Kako srčno torej želi tvoj angel varuh, da tudi tebe pripelje k zveličanju; angeli varujejo ter nam naklanjajo časnih dobrot, kakor nas uči Tobijeva zgodba. V tem oziru angeli skrbé posebno za male otroke. Angeli nas razsvetlujejo in k dobremu spodbujajo; varujejo nas telesnih in dušnih nevarnostij, zlasti greha, zabranjujejo, da hudobni duhovi tako hudo ne skušajo človeka. Angeli nosijo pred božji prestol naše molitve in tudi sami za nas molijo. Glejte, dragi v Kristusu, takega varuha je Bog dal vsakemu izmed nas.

2. Kako pa naj pokažemo hvaležnost svojemu angelu varuhu? Prav posebno s tem, da zakličemo iz srca svojemu angelu varuhu: »Uči me Boga ljubiti, Njega voljo prav spolniti«, tako zakličimo in tako storimo; če bomo božjo voljo spolnovali, to bo najboljša zahvala angelu varuhu. Angel varuh te spremlja povsod; vedno je pri tebi, po dnevi in po noči, doma in na potu, od začetka pa do konca tvojega zemeljskega življenja. Nikdar ne moremo dovolj zahvaliti svojega angela varuha za vse dobre, ki smo jih že prejeli od njega. Storimo torej vsaj nekoliko. Izpolnimo srčno željo svojega angela varuha, da rešimo svojo neumrjočo dušo, da se zveličamo.

Svetemu Alojziju je dejal njegov angel varuh: »Ako se hočeš zveličati, beži, molči in počivaj.« — Dragi v Kristusu! Kolikrat tudi nas opominja angel varuh: Beži, beži iz slabe družbe, varuj se hudobnih ljudi, ki ti hočejo vzeti nedolžnost, ali sploh, ki te hočejo zapeljati v greh, beži iz grešne priložnosti, da rešiš svojo dušo. Molči! O kolikrat je treba tega opomina, saj se toliko greha zgodi ravno z jezikom; kadar torej slišiš ta opomin, ubogaj; nikar ne žali Boga in angela varuha zlasti z nesramnimi besedami ali z lažjo in opravljanjem ali s preklinjevanjem. Beži, molči in počivaj. — Blagor človeku, ki počiva v Bogu, ki vedno, in vedno obrača svoje misli na Boga; blagor človeku, ki v Gospoda zaupa in v Bogu počiva v nadlogah in težavah. Prosimo torej svojega angela varuha, naj nas uči Boga ljubiti, njega voljo prav spolniti; ubogajmo angela varuha, kadar nas svari in opominja, bežimo, molčimo in počivajmo v Bogu, v zaupanju na skrbno varstvo našega angela varuha. Ne pozabimo vsako jutro in vsak večer priporočiti se zvestemu angelu varuhu. Dragi v Kristusu! Skrbimo, da ne bo nikogar v hiši, v družini, kateri ne bi vsako jutro in vsak večer se priporočal svojemu angelu varuhu. In za otroke, če

še ne morejo sami moliti, storite saj vi, krščanski stariši to, da da jih prav gotovo priporočite vsak dan angelu varuhu. Nikar pa tudi ne pozabimo, da angel varuh nas povsod spremlja. Nikdar nismo sami, dragi v Kristusu. Če tat krade, vidi ga Bog, vidi ga angel varuh. Sploh ni mogoče, da bi se človek tako skrtil, da bi bil sam. Dragi v Kristusu! Ne delajmo žalosti svojemu angelu varuhu z grehom. Kajti angel varuh bo enkrat še posebno želel, da bi bili srečni, namreč ob naši zadnji uri; o da bi se zgodilo z nami, kakor se je z Lazarjem zgodilo, katerega so po njegovi smrti *angeli nesli v naročje Abrahamovo*. Gorjé pa človeku, kateri p o h u j š a n j e d a j e. Ostro žuga nebeški Zveličar: *Glejte, da ne zaničujete katerega teh malih; ker povem vam, da njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.*

Angeli molijo za nas in nosijo naše molitve pred božji prestol. Prizadevajmo si torej za to, da bomo prav prijateljsko in z zaupanjem občevali s svojim angelom varuhom, zlasti kadar se pripravimo k molitvi. Če gremo v cerkev, angeli varuhi gredó z nami; njim se torej posebno priporočimo, da bi mogli prav počastiti Boga z molitvijo. Saj smo odločeni tudi mi, da bomo enkrat skupaj z angeli in svetniki večno slavo prepevali troedinemu Bogu.

Posebno pa prosimo svojega angela varuha za veliko spoštovanje in ponižnost, kadar stopimo v cerkev, kjer je shranjeno presv. Rešnje Telo. Dà, to posebno prosimo danes svete angele varuhe, da bi mi celo svoje življenje mogli častiti Jezusa v najsvetejšem zakramentu. Zlasti vi, krščanski možje! vam veljajo posebno te besede. Pridite in bomo molili Jezusa v najsv. zakramentu; vpišite se v bratovščino presv. Rešnjega Telesa, darujte vsak mesec eno uro v čast Gospodu Jezusu; pridite, da bomo skupno premolili eno uro v čast Jezusu v najsvetejšem zakramentu. Pa tudi drugi — žene, mladeniči in dekleta, pridite, molimo. Prosimo svojega angela varuha: Uči me Boga ljubiti, njega voljo prav spolniti. Prosimo angela varuha za gorečo ljubezen do Jezusa v najsvetejšem zakramentu in do nje, ki jo kličemo: »Kraljica angelov«, prosi za nas. Amen.

J. Gnidovec.

Petnajsta nedelja po Binkoštih. (Praznik Marijinega rojstva.)

I. Marija v nekaterih naravnih podobah sv. pisma.

Kakor se sveti zgodnja danica sredi megle, in kakor blesketajoča mavrica med veličastnimi oblaki, in kakor cvetoče vrtnice v spomladaških dneh, in kakor lilije ob potokih. Sir. 50, 6. 8.

Praznik rojstva Marijinega nas pomakne v mislih več kot devetnajststo let nazaj v preteklost. Pokaže nam novorojeno dete, ki ima postati Mati Odrešenika sveta. Kaj ne, srečen se vam zdi tisti čas, in tiste ljudi blagrujete, ki so mogli s telesnimi očmi gledati najodličnejšo izvoljenko božjo, Marijo kot malo dete, kot Bogu posvečeno Devico, kot Mater Sina božjega? Da bi nas kateri mogel videti Marijo s telesnimi očmi na zemlji, tega si še upati nihče ne drzne, akoravno se je tu pa tam prikazala v teku stoletij, zlasti pa kot »brezmadežno Spočetje« sredi pretečenega stoletja v Lurdu. Toda z duhovnimi očmi jo moremo videti vsak dan, ker nam jo kaže sv. cerkev na podlagi sv. pisma s takimi primerami in podobami, da si jo moremo določno predstavljati, akoravno ne dovršeno, ker je Mati samega Boga in ob enem prečista Devica.

Med drugimi naravnimi podobami obrača sveta cerkev na Marijo besede iz bukev Sirahovih: *Kakor se sveti zgodnja danica...* To so prelepe in resnične primere, posnete: I. s prikazni na nebu, in II. z rastlinstva na zemlji. In to vam želim sedaj pojasniti v čast rojstvu božje in naše Matere.

Pobožen pisatelj pravi: »Štiri reči nam je Bog še zapustil iz zemeljskega raja: Zvezde, mavrico, cvetlice in otroške oči.« Ta rek se zelo vjema s prej navedenimi primerami sv. pisma stare zaveze, ozirajočih se na Marijo.

Poglejmo najprej kvišku! Podobo Marijino najdemo:

I. na nebu, in sicer 1. v dveh zvezdah, 2. v mavrici.

1. Sv. cerkev pozdravlja Marijo: a) kot zgodnjo danico v svojih molitvah in v lavretanskih litanijah.

Zgodnja danica je zvezda premičnica, in sicer najsvetlejša in najlepša med njimi. Zavoljo njene svetlobe so jo dobro poznali že v najstarejših časih; že pesniki starih paganov so polni slave o

njej. Zgodnja danica ima tako belo bliščečo in prodirno svetlobo, da jo je mogoče videti hkrati s solncem, med tem, ko drugih zvezd s prostim očesom ni mogoče opaziti takrat, kadar se solnce žari na nebu. To zvezdo je videti vedno le v bližini solnca, in sicer ravno pred solničnim vzhodom in kmalu po solničnem zahodu.

Zaradi vseh teh lastnosti se more ž njo primerjati Marija. Po svojih čednostih in svoji časti se sveti Marija pred vsemi drugimi nebeščani, pred angeli in svetniki. Zgodnja danica stoji vedno blizu solnca. Kdo je Kristus, *solncu pravice*, bližje, kot Marija, njegova Mati? Zgodnja danica vstaja pred solncem ter naznanja dan. Marija je izšla pred nebeškim solncem; njeno brezmadežno spočetje in njeno rojstvo je čakajočemu svetu oznanilo novi dan odrešenja. Časi in razmere pred Kristusom so podobne temni noči; zakaj v glavah in srcih ljudi je vladala silna tema. Ljudje z malo izjemo niso poznali pravega Boga in njegove volje, miru božjega ni bilo med njimi. Mrzlo je bilo v teh dušah. Tedaj pa zablšči zdihujočemu človeštvu lepa, svetla zvezda na vzhodnem nebu, katera je tako prijazno gledala na človeški rod, kot bi hotela reči: »Bodite potolaženi, človeški otroci! Kmalu bo konec noči, kmalu bo nebeško solnce pregnalo temo in mraz ter s svojo lučjo in milostjo vse razsvetlilo, vse ogrelo.« In narodi na zemlji in pravični v predpeklju so pozdravili zvezdo — Marijo s tolikim veseljem, kakor pozdravi zgodnjo danico zmučen bolnik, ki je nemirno preležal dolgo, hudo noč.

b) Marijo pa časti sv. cerkev tudi kot *m o r s k o* (t. j. severno, polarno) zvezdo, kakor razlaga ime Marijino sveti Bernard. »Zdrava, morska zvezda!«

Kakor se popotnik v jasni noči, kakor se mornar na širokem morju ozira na zvezde in posebej na severno, stalno zvezdo, da bi ne zašel, tako se tudi mi po navodu svete cerkve ozirajmo na morsko zvezdo Marijo v vseh skušnjavah in zmotah nevernega sveta. »Kdor-le čutiš, da te v toku tega življenja bolj podé valovi in nevihte, kakor da hodiš po zemlji, ne obrni svojih oči od te svetle »zvezde«, če nočeš, da te zagrnejo valovi«, kliče nam sveti Bernard. Sv. Tomaž Akv. pa pravi: »Kakor mornarje morska zvezda vodi v varno zavetje (luko), tako popelje Marija kristijane v veličastvo nebeško.«

2. Na nebu zapazimo večkrat še nekaj drugega prav lepega, kar tudi kaže na Marijo, in to je *m a v r i c a*. Večkrat, ko je pojenjala kaka nevihta in se dež odmaknil od nas ter vanj posijalo

zlatu solnce, vidimo na nebu prelepo pisan lok, ki ga vsak ogleduje veselo. »Glejte mavrico!« kličemo si drug drugemu, in vsak rad pogleda v ono stran. In prav je tako. Mavrica je znamenje miru, sprave in zaveze, katero je božja roka naslikala na nebni obok, kakor nam sporočajo 1. Moz. bukve (p. 9.) Mavrica, ki sega od neba ter se s svojima koncema upira v zemljo in je videti, kakor bi njena druga polovica vezala zemljo z nebom, je podoba Marije, Matere božje. Kakor je namreč mavrica znamenje miru in sprave, tako je Marija *mati lepe ljubezni in svetega upanja* (Sir. 24, 24.) in sprave med Bogom in revnim človeštvom; zato jo tudi v lavretanskih litanijah kličemo na pomoč »skrinjo miru in sprave«.

Na starih slikah se vidi Marija včasih kraljujoča vrhu mavrice. Znamenje je to, da je Marija, kakor moli sveta cerkev, »naša srednica, naša besednica«, katera veže nebo in zemljo.

Dalje je mavrica najlepši odsvit, najlepše zrkalo solнца. Tako je tudi Marija najlepši odsvit nebeškega solнца, Jezusa Kristusa. V nobeni stvari se ne nahaja tako popolna podoba Jezusova, kakor v Mariji; iz nje odseva v vseh čednostih tista nebeška luč, katero je Marija prejela od Boga. Zato jo kliče sv. cerkev »podobo pravice«.

Sedmere barve morejo pomeniti sedmero pglavitnih čednosti Marijinih ali pa tudi sedmere darove sv. Duha, s katerimi je bila Marija preobilno obdarovana. In kakor ima lepa, svetla mavrica v ozadju goste megle ter nastopa iz črnih, temnih oblakov, tako je tudi Marija izšla iz črnega, to je grešnega, človeškega rodu. Toda ona sama je po posebni milosti božji obvarovana madeža vsakterega greha, tudi izvirnega, ter se *vsaka lepa* (vis. p. 4, 7.) blišči v nebeških čednostih kot *Mati milosti božje* in *Devica čistiljiva* memo vsek drugih Evinih otrok. In kakor se krasne mavrice lahko veseli vsak človek, tako ima tudi katoliški kristijan največje veselje v Bogu, in za njim je prva Marija, prečista Devica in kraljica nebeška.

Zares, kakor se sveti zgodnja danica sredi megle, in kakor blesketajoča mavrica med veličastnimi oblaki, taka je Marija.

II. O Mariji pa ne nahajamo le na nebu, ampak tudi na zemlji dvoje posebno lepih in značilnih podob. To ste: 1. vrtnica in 2. lilija.

1. Sv. cerkev obrača na Marijo besede Sirahove, da je bila »kakor cvetoča vrtnica v spomladanskih dneh«, v lavretanskih litanijah pa jo kliče »skrivnostno rožo« na pomoč.

Vrtnica, roža, je kaj veličastna cvetlica; lepota je cvetic, pa kinč vrtnih gredic. Zdi se, kakor bi se grmiči smejali in zemlja

na smeh držala, kadar cvetó vrtnice. Že stari pagani so zelo ljubili te cvetlice, rabili so jih pri svojih pojedinah, devali so jih na mize ter se venčali ž njimi. Vrtnica je tudi v poznejših časih bila kraljica cvetlic. Kraljica med vsemi stvarmi pa je Marija, ona je najlepša. In kakor se vrtnica odlikuje po svoji prijetni vonjavi, tako prijetno se razširja prelepi duh Marijinih čednosti po vseh deželah, slava njenega imena je razširjena po vsem svetu. S Sirahom nam zatrjuje Marija: *Moj spomin trpi vselej in vekomaj.* (24, 29.)

Ko začno vrtnice poganjati, je znamenje, da je zima minula in da cvetoča pomlad prihaja v deželo. Ko je bila Marija rojena, je bilo to znamenje, da je minula dolga zima verske nejasnosti in dušne mrzlotе, in da se naseljuje duhovna pomlad med človeštvom. Glejte, »kakor cvetoča vrtnica v spomladanskih dneh!«

A vrtnica ima nekaj na sebi, kar ni prijetno, ker rani, namreč trnje. Sv. Brigiti je rekel angel, da je Mati božja vzrastla med trnjem, v trpljenju, kakor vrtnica med trnjem, in da so to »skrivnostno rožo« vedno zbadali trni, kolikor bolj je rastla na letih. Sv. cerkev jo vsled tega kliče »kraljico mučencev«; zakaj ona je več trpela na duši, kot vsi sveti mučenci na telesu, in njene bolečine so trajale dalje.

Ko se je »brezmadežno spočeta« prikazala v lurški votlini, kjer so rastle divje vrtnice, dotikala se je z nogami rahlo vrtničnih vejic in na vsaki nogi je zacvetela skrivnostna zlatobarvena vrtnica. Tako je Marija sama potrdila ozko, podobensko zvezo med njo in vrtnico.

Ker je vrtnica tako primerna in resnična podoba Matere božje, zato so jo stavili v okna nad vrata imenitnih cerkvâ (n. pr. v veliki cerkvi v Strassburgu), zato Marijine slike in kipe radi venčamo s pomenljivimi vrtničnimi vencí.

Spletajmo pa presveti Devici še drug vrtnični venec, duhovni venec, sv. rožni venec. Pobožna molitev svetega rožnega venca se kakor duh prijetno dišečih vrtnic dviga proti nebeški kraljici. — Prikazen »brezmadežnega spočetja« v Lurdu je imela na pobožno sklenjenih rokah molek z mlečnobelimi jagodami na zlati verižici. Torej mora Mariji molitev sv. rožnega venca biti prav posebno všeč. Pa saj se v tej molitvi ob zopet in zopet ponovljenih češčena-marijah premišljujejo najimenitnejše skrivnosti našega odrešenja in neizmerne slave Jezusa in Marije.

2. Ko pa vrtnica kaže na polnost in prijetnost vseh čednosti Marijinih, pa znači lilija njeno najlepšo in najdražjo čednost,

sv. čistost in nedolžnost. Že v starih časih je bila »lilija ob potokih« podoba devištva. Njenih korenin se ne lotijo požrešni podjedi, njena barva je bleščeče bela, steblo njeno se dviga visoko nad druge cvetlice, duh lilijin je zelo močan.

Nebeška lilija Marija se je ohranila sredi hudobnega sveta brez vsake najmanjše sence kake poškodbe. Marija je bila ne-le brezmadeža izvirnega greha spočeta, ampak tudi vselej brez vsacega najmanjšega greha, vedno vsa čista na duši in na telesu. Z altarja njenega srca se je dvigal vedno najmočnejši duh čistosti in udane pokorščine. Bila je zares *kakor lilija ob potokih*, zato jo slavi kraljevi pevec David v visoki pesmi (2, 2.): *Kakor lilija med trnjem, tako je moja prijateljica med hčerami*. — Sveta cerkev nam jo kaže vzvišeno nad vse device, zato jo imenuje »Mater brez madeža«, »devic Devico« in »Kraljico devic«. Lepa podoba vsega tega je zanimiva slika, najdena na Španskem, katera kaže, kako je Marija z detetom Jezusom prirastla iz velike, bele lilije. — Sicer pa ima Marija na podobah večkrat lilijo v roki, zlasti jo vidimo na podobah njenega presv. Srca. Pogled na njo naj nas vselej opominja, kako moramo tudi mi biti čisti v mislih in željah, spodobni v besedah, čednostni v dejanjih, da bomo ljubi Bogu, Mariji in vsem poštenim ljudem, po besedah svetega pisma: *O, kako lep je čist rod v svellobi (svoje čednosti); zakaj njegov spomin je večni, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh*. (Modr. 4, 1.)

Upam, da sem vam dovolj osvetlil primere in podobe, s katerimi nam kaže sveta cerkev Marijo. *Kakor se sveti...* Naša naloga pa je, večkrat se spominjati pomena teh svetopisemskih besed. — Pa spomin sam bi bil še premalo, temveč mi moramo imeti za vodilo besede, katere je govoril Bog Mozesu: *Glej, da storiš po podobi, ki ti je bila pokazana na gori*. (II. Moz. 25, 40.) Mi se moramo truditi, Marijo zvesto posnemati v tem, kar nam stavijo pred dušne oči te podobe na nebu in na zemlji. Kolikor bolj sedaj Marijo poznamo, toliko bolj posnemajmo tudi njene čednosti, da nam izprosi vedno več milosti pri svojem Sinu Jezusu, ki je imenovan Kristus. Amen.

V. Bernik.

2. Trojni pozdrav Mariji.

Jakob pa je rodil Jožefa, moža Marije, od katere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus. Mat. 1, 16.

Danes je tisti veseli dan, ki bo hvaležni človeški rod navdajal do konca sveta z največjo tolažbo in srčnim veseljem. Danes je zagledala luč sveta *ona blažena Devica*, katere deviška noga je strla kači glavo. Danes se je rodila Marija, katero sv. evangelist ne more bolj počastiti kakor jo počasti z besedami: *Od katere je bil rojen Jezus, ki je imenovan Kristus*. Da, v teh besedah je izraženo tako neizmerno veliko, da nas opominja sv. cerkev: Radujmo se Marijinega rojstva! In sv. očetje in cerkveni učenci ne morejo najti dovolj besedi, da bi izrazili svoje veselje nad tem dnevom. Kakor vstaja pred solničnim vshodom prijazna zarja, tako je tudi pred prihodom nebeškega solnca, pred rojstvom Jezusa Kristusa, prisijala njegova zarja, t. j. rodila se je njegova deviška Mati. Zato se pridružimo tudi mi splošnemu veselju in vskliknimo: O srečni dan, o zaželjeno rojstvo, o blaženo dete! Da, današnji dan je dan trojnega veselja. Pogledajte v zibelko, kjer leži tolikanj zaželjeno dete! Tu vidite dete, ki je od vekomaj izvoljeno, da postane Mati božja, vidite dete, katero naj rodi Zveličarja sveta, vidite dete, ki naj postane mati vseh ljudi. — Ko je prerok Elija tekmoval v molitvi z duhovniki malika Bala, zagledal je po dolgi, prisrčni molitvi na obnebju majhen oblak. Neznaten je bil ta oblak, toda dvigal se je vedno višje in višje na obnebju, naraščal je bolj in bolj, da je postal nepregledno velik in da se je vliil blagodejni dež iz njega na vso od dolge suše razpokano zemljo. »Kaj družega je bilo upodobljeno v tem majhnem, a urno se širečem oblaku,« vprašuje sv. Janez, škof Jeruzalemski, »kakor preblažena Devica v njenem rojstvu?« Ona je tisto majhno dete, katero se je hitro razvilo do velike imenitne delivke božjih milosti. Bodi nam torej tisočkrat pozdravljena, o Marija, ki danes prvič s svojim prihodom razveseljuješ svet. Pozdravljamo v tebi, kot v novorojenem detetu, že ono od vekomaj izvoljeno *M a t e r b o ž j o*; pozdravljamo v tebi *m a t e r s v o j e g a Z v e l i č a r j a*, pozdravljamo v tebi *m a t e r v s e h l j u d i*! — Ta trojni pozdrav naj bo predmet današnjemu govoru.

1. Marija naj postane **Mati božja!**

Kaj, to slabotno bitje v zibelki, to majhno dete naj bo izvoljeno, da bo enkrat iz njega rojen najvišji Gospod neba in zemlje? O nezapopadljiva skrivnost! Kdo ne bi strmel? Čast, kakoršne si ne moremo misliti višje ne v nebesih in ne na zemlji, ta čast naj se podeli tako revnemu bitju? »Marija je Mati božja,« piše sveti Bonaventura, »in s tem je dosegla neskončno čast. Lahko bi bil ustvaril Bog še lepšo zemljo, kakor je naša zemlja; lahko bi bil ustvaril še bolj vzvišeno nebo, kakor je nebo nad nami, bolj vzvišene matere pa ne bi mogel ustvariti, kakor je Mati božja!« In sv. Peter Damijan vsklikne: »V Marijinem materinem krilu počiva neskončni, brezmejni Bog: Molčite in trepetajte vsa ustvarjena bitja in ne drznite se pogledati v tako neizmerno visočino!« — A le strmite sv. očetje, strmite nebeški prebivalci, občudujte zemljani: mi pa ostanemo pri svojem pozdravu in pozdravljamo danes Marijo kot Mater božjo! »Češčena bodi, o Marija,« vskliknem z nadangelom, »milosti polna, Gospod je s teboj, blažena med ženami! Sveti duh bo prišel v te, in moč Najvišjega te bo obsenčila, in zato bo sveto, kar bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji! S sv. Cirilom Aleksandrinskim in cerkvenim zborom v Efezu kličem: »Kdor ne veruje, da je sv. Devica Mati božja, naj bo izobčen iz sv. cerkve.« Saj vem s cerkvenim učenikom, sv. Atanazijem, da je Oni, katerega je rodila Devica, kralj, najviši gospod, stvarnik vsega stvarstva; in zato moramo tudi njo, ki ga je spočela in rodila, spoznati za kraljico in najvišo gospo, skratka: spoznati jo moramo za Mater božjo. O čast nad vse časti vzvišana! O človek, bodi kdorkoli, koliko češčenje, koliko spoštovanje, pa tudi koliko zaupanje dolguješ Mariji! Vzklikni z menoj: Bodi češčena o Mati božja! Reci s sveto cerkvijo: Bodi pozdravljena o sv. božja porodnica! Moli z vesoljnim krščanskim svetom: Sv. Marija, Mati božja, prosi za nas! Bodi torej prva beseda, s katero današnji rojstni dan pozdravljamo Marijo, beseda: Mati božja.

2. Drugi pozdrav pa naj se glasi: Češčena, Mati Kristusova, **mati našega Zveličarja!** — Nadangel Gabriel je rekel Mariji: »Glej, spočela boš in rodila sinu in daj mu ime Jezus!« In komaj je angel blaženo Devico tako pozdravil, že hiti ona k teti Elizabeti in tu sliši drugi pozdrav: »Blažena si med ženami in blažen je sad tvojega telesa!« O tolažbepolni pozdrav nam grešnikom! Blagor nam, te besede so se izpolnile; Marija, pravi sv. evangelist v današnjem evangelju, je tista, *od katere je rojen*

Jezus, ki je imenovan Kristus! Da, Marija nam je rodila Jezusa, obljubljenega Odrešenika, Marija je Mati Kristusova! — Nesrečni Adam, kdo te je vzdignil iz globokega padca? Prežalostni očaki, kdo vam je odprl vrata tužnega predpekla? Zavrženi Adamovi otroci, kdo vas je prerodil v otroke božje? Marija, Mati Kristusova. Njej se imamo zahvaliti za rojstvo božjega Sina, ona ima največjo zaslugo pri včlovečenju Gospodovem. — Ko je Holofern z vojsko napadel judovsko deželo in oblegel mesto Betulijo, se je podala hrabra Judita v sovražni tabor in je tam odsekala krutemu Holofernu glavo. S tem junaškim činom je rešila domovino. Koliko veselje je zavladalo radi tega po Judeji! Kralj Ozija sam je pozdravljaj hrabro Judito tako: *Oblagodarjena si ti, o hči, od Gospoda, najvišega Boga, pred vsemi ženami na zemlji.* (Jud. 13, 23.) Če je tedaj Judita zaslužila toliko slavo zato, ker je rešila pogina le judovsko pokrajino, koliko slavo šele zasluži ona Devica, katere je bila Judita le predpoda, Devica Marija, ki je satanu, zakletemu sovražniku celega človeškega rodu, strla glavo. — Bodi torej pozdravljena, o Marija, Mati Kristusova, »vrata nebeška«, »zgodnja danica«, »začetek našega veselja«, bodi pozdravljena!

3. Temu pozdravu, dragi v Gospodu, hočemo pa pridjati še tretji pozdrav, pozdraviti hočemo danes Marijo kot m a t e r v s e h l j u d i. Marija, Mati božja, Mati Kristusova, je tudi naša mati. To je dedščina, katero nam je zapustil Sin božji na križu. V oni uri, ko je izročil svojo dušo Očetu, dejal je svojemu ljubljencu: *Glej, tvoja mati!* In to oporoko ljubezni je zapečatil s svojo krvjo. O predragocena oporoka, o neprecenljiva dedščina! Mati našega Boga, mati našega Odrešenika je tudi naša mati. Mi smo njeni otroci, kakor je bil Jezus Kristus. — Ko je nekoč slišala sv. Jedert med »glorijo« pri sveti maši prepevati in slaviti Jezusa kot prvorojenca Device Marije, se je svetnica prestrašila in bila vsa zbegana radi besede »prvorojenec«, misleč, kako se more nazivljati Jezus prvorojeni Sin Marijin, ko je vendar njen edinorojeni sin. Tedaj ji je Marija sama v neki prikazni razodela, da je Jezus v resnici v tem pomenu njen prvorojeni sin, ker so vsi drugi ljudje v duhovnem pomenu njeni poznejše rojeni otroci. Da, dragi v Gospodu, vi vsi ste otroci Marijini, vi pravični, pa tudi vi grešniki. Saj je Marija sama povdarjala sv. Brigiti, da hoče biti tudi mati grešnikov, da se le ti zopet k Bogu spreobrnejo. O srečni torej vsi, da imamo tako mater! Marija nam je, kakor moli sveta cerkev v lavretanskih litanijah: »Zdravje bolnikov«, »priežališče grešnikov«, »tolažnica

žalostnih, »pomoč kristijanov«! Ona je naša srednica, naša besednica, naša pomočnica, z eno besedo: Marija nam je vse! O poslušajte vi vsi: revni, stiskani, žalostni, pravični in grešni, bolni in umirajoči, Marija je vaša mati, Marija je vaša najboljša mati. »O najtrdnejše zaupanje, o najgotovjša tolažba«, je vskliknil sveti Anzelm, »mati mojega Boga je tudi moja mati; s koliko gotovostjo smem pričakovati zveličanje, ker je odvisno od mojega najboljšega brata in od moje najmilejše matere.«

Kaj naj torej še rečem, dragi v Gospodu? Rečem k sklepu še enkrat: Pozdravljena o Mati božja, pozdravljena Mati Kristusova, pozdravljena mati vseh ljudi! Po dolgi grešni temi, ki je zakrila ves svet, se je prikazala z današnjim dnem prijazna jutranja zarja, in v nebeški lepoti priplavala jutranja zvezda: Ti! o Marija si se rodila svetu! Z neskončnim dopadanjem te gleda danes svitlo oko božje in nebeški duhovi te navdušeno pozdravljajo rekoč: *Kdo je ona, ki pride kakor vzhajajoča zarja, lepa kakor luna; izvoljena, kakor solnce?* Da, s sveto cerkvijo pozdravljamo Te tudi mi Adamovi revni otroci: »Tvoje rojstvo, o blažena božja porodnica, je vsemu svetu razodelo veselje, ker iz tebe je izšlo solnce pravice, Kristus naš Bog, ki je odvil prokletstvo, prinesel blagoslov, premagal svet in nam podaril večno življenje.« Amen.

J. Renier.

Šestnajsta nedelja po binkoštih. (Praznik Marijinega imena.)

I. Moč Marijinega imena v boju zoper dušne sovražnike.

In Devici je bilo ime Marija.

Luk. 1, 27.

Marijini prazniki se vrste drug za drugim v cerkvenem letu. In vendar se jih ne naveličamo, kakor se naveličamo kake vsakdanje stvari, ki se vedno ponavlja. Ne, temveč vsacega Marijinega praznika smo veseli; vsak ima veliko ljubega in prijetnega na sebi, ker nas spominja Marije, katero vsi ljubimo kot mater Jezusovo in kot svojo duhovno mater, katere srce bije za nas vse. — Danes obhajamo praznik sladkega imena Marijinega. — Kako pa je prišlo do tega, da je sveta cerkev Marijinemu imenu odločila poseben praznik?

Gotovo je, da so pravoverni kristijani že od prvih časov sem imeli presv. ime Marijino v časti, zato ker je to ime za presladkim Jezusovim imenom najčastitljivejše. — Toda poseben dan, god imena Marijinega, so pa začeli najprvo praznovati na Španskem. Papež Leon X. ga je potrdil l. 1513. vsem cerkvam, katere so ga že tisti čas obhajale. Za ves katoliški svet pa je ta praznik ukazal papež Incencij XI. l. 1683. Ravno tisto leto so namreč oblegali krvoločni Turki Dunaj, da bi ga vzeli in razdejali. Bilo jih je toliko in bojevali so se tako junaško, da ni bilo več upanja za nesrečno mesto; cesar Leopold I. sam zapustil je zato Dunaj in zbežal. Kaj je bilo začeti v tej hudi stiski? Kje iskati pomoči? — Obrnili so se verni kristijani z vojščaki vred do blažene Device Marije, ki se je večkrat skazala »kot pomoč kriztijanov«, zlasti v bojih s Turki. Povsod so začeli častitljivo in goreče klicati njeno sveto ime »Marija«. »Pomagaj nam, Marija!« Prišel je dan njenega rojstva ali Mali Šmaren Ta dan so klicali še bolj goreče k njej, zakaj stiska, nevarnost bila je vedno večja. — In glejte! njihova zaupljiva prošnja ni bila zastonj. Kmalu namreč zagledajo na bližnjih gričih in homeih vihrajoča bandera in svetle kresove, ki so naznanjali, da gre stiskanim Dunajčanom pobožni poljski kralj Sobieski s svojimi hrabrimi Poljaki na pomoč. Bilo jih je sicer malo, a bilo so hrabri in pobožni. Sobieski in vojščaki njegovi niso toliko zaupali na svojo moč in orožje, ampak velike bolj na pomoč od Boga. Dne 2. septembra je bil Sobieski pri sv. maši, pri kateri je sam stregel duhovniku, z veliko pobožnostjo prejel sv. obhajilo, potem sebe in vojake svoje slovesno izročil v Marijino varstvo in slednjič s celo vojsko prejel sv. blagoslov. Potem je šel skozi vse vrste in zaupljivo klical: »Srčno pojdimo na Turka, ker smo pod brambo božje Matere! V boju pa kličimo sv. ime »Marija«. — Približajo se Dunaju. Ker je bilo sovražnika le sila veliko, se ga Poljaki pač ustrašijo ter še bolj spoznajo, da jim tu le Bog sam more dati zmago. — Boj se začne, zaupljivo kličejo Marijo na pomoč; in kristjani napadejo sovražnika s tako silo, da sultan po kratkem boju ves preplašen pobegne; v malih urah so vse sovražne turške trume razkropljene: nekaj jih je bilo pobitih, drugi so v Donavi utonili, le mala truma je ubežala. Živež, orodje, bandera in drugo pa je bilo plen Sobieskega. Pobožni vojskovodja gre v veliki slavi v rešeno mesto, precej se poda v cerkev, da se tam Bogu in Mariji zahvali za dobljeno zmago. Sam zapoje zahvalnico: »Te Deum laudamus« ali »Tebe, o Bog, hvalimo!« — Od tistega časa je vedno pri sebi nosil podobo prečiste Device Marije. V večni spomin prave hvaležnosti za to dobroto je zapovedal papež Incencij XI., da naj se po vsem svetu prvo nedeljo po malem Šmarnu slovesno obhaja praznik svetega imena Marijinega. In tako ga še dandanes obhajamo.

To je zgodovina tega praznika. Iz tega smo spoznali, kako močno je Marijino ime. Z njegovo pomočjo je bil premagan naj-

večji sovražnik krščanstva — kruti Turek. — Ravno to ime pa nam daje tudi veliko moč v boju zoper naše dušne sovražnike, sovražnike našega zveličanja. Premagamo jih namreč, ako zaupno in pobožno na pomoč kličemo presv. ime Marijino.

Tega sladkega Imena se boji najprvo hudobni Duh. In kako tudi ne? Saj je ono ime tiste Device, ki je zapeljivi kači, t. j. hudobnemu duhu, glavo strla; torej ima satan strah ne le pred Marijo, ampak tudi pred njenim imenom. Zato pravi Tomaž Kempčan: »Nebeške kraljice se boje hudobni duhovi in da le slišijo njeno ime, beže pred njim.« Če ti torej hudobni duh napravlja skušnjave, imenuj le zaupljivo ime Marijino in satan bo premagan! Dobro, koristno je to ime izgovarjati ob času skušnjav zoper sveto čistost ter klicati: »Sladko ime Marijino, bodi moja rešitev!« Sv. Krizolog namreč pravi, da njemu, kdor le Marijino ime pobožno izgovori, skušnjava gotovo ne škoduje. Poslušajmo zato in ubogajmo, kar nam sv. Bernard, rekoč: »V nevarnostih, stiskah in skrbeh se spomni Marije; Marijo pokliči; imej jo vselej na jeziku, imej jo vselej v srcu!«

Kdor to ime pobožno večkrat izgovarja, kaže, da že živi v posvečujoči milosti božji, ali pa jo bo kmalu dobil. Marija namreč svojega častilca, svoje častilke ne pusti dolgo v grehu; ne, ampak izprosi mu milost kesanja nad storjenimi grehi. — Grešniku je žal; on občuti v sebi hrepenenje ne več tako, kakor do zdaj, ampak bolj krščansko, pobožno živeti; vzbudi se mu želja, da bi tudi njegovi podložni in drugi ljudje po sv. veri živeli; greh se mu bo pristudil, čednost se mu bo priljubila; veselje bo dobil do molitve; gnalo ga bo k izpovednici, da bi tam odložil breme svojih grehov, hrepenenje dobi po spravi z Bogom... skratka: tak človek, ki začne pobožno klicati ime Marijino, bo v kratkem ves spremenjen na duši, ves drugačen človek. Zato ima prav sv. Alfonz Ligvorij, ki trdi: »Kdor Marijino ime z ljubeznijo in zaupanjem izgovarja, bo kmalu postal deležen posvečujoče milosti božje.« Kaj pa oni, ki že živi v prijaznosti božji? Temu bo pa Marija izprosil milost, neprecenljivo milost stanovitnosti v dobrem, ali, če že katerikrat pade, da zopet hitro vstane; izprosil mu bo milost, da bo v ljubezni do Boga vedno bolj rasel, da se bo prizadeval vedno popolnejši biti, svoje življenje vedno bolj vravnati po božji volji. Tako mogočno je Marijino ime. Ono neti v človeku ogenj božje ljubezni, zatira pa

plamen strasti. To ime nas privede pod Marijino varstvo, če smo pa pod Marijinim varstvom, bomo gotovo zveličani. Zato pravi sveti Efreml, da nam Marijino ime odpira nebeška vrata, — tu nam podeljuje življenje posvečujoče milosti božje, tam pa življenje slave — onstran groba.

O tej moči Marijinega imena in o potrebi Marijinega varstva za večno zveličanje je bil dobro prepričan nek blag duhovnik. Pred nekaterimi leti je pripravljaj bogoslovce za duhovski stan. Povedal jim je več sredstev zveličanja. In kot najzdatnejše sredstvo zveličanja jim je naročil: »Častite Marijo!« ter pristavil: »Ko bi jaz vedel, da je kdo izmed vas, dragi gospodje, pod Marijinim varstvom, sem zagotovljen, da bo zveličan.«

In enako bi rekel lahko tudi jaz: če bi vedel, da je kdo izmed vas, dragi mi poslušalci, pod Marijinim varstvom, sem zagotovljen, da ne bo pogubljen, ampak zveličan.

To presveto ime torej vodi grešnika na pravo pot. Zato primerja sv. pismo Marijino ime olju rekoč: *Razlito olje je tvoje ime.* (Vis. p. 1, 2.) S tem hoče reči: Kakor olje ozdravi bolnega, daje lep duh in stori, da luč gori, tako tudi Marijino ime ozdravlja grešnike, srca oživlja in vžiga v njih plamen ljubezni božje. Zato opominja nek cerkven učenik: »Ako si grešnik, pribeži k Marijinemu imenu; ono je dovolj močno, da ozdraviš!«

Pa ne samo v skušnjavah je dobro izgovarjati presveto ime Marijino, ampak tudi sicer večkrat v življenju, prvič že zato, ker je ime naše duhovne matere; kličimo jo torej pogosto po imenu: Marija. Dalje nas cerkveni učeniki zagotavljajo, da vselej prejmemo kako milost, kadar pobožno izgovarjamo ime blažene Device. Sv. Bonaventura n. pr. pravi: »Tvoje ime, o Marija, ne more biti pobožno imenovano, da bi tisti, ki je imenuje, ne dosegel kake milosti.« Drug cerkven učenik uči: »Za imenom Jezusovim ni dano ljudem nobeno drugo ime, iz katerega bi teklo toliko dobrot, kakor je ime Marijino.« Znano je tudi, da dobimo vselej petindvajset dni odpustka, kadar izgovorimo ime Marijino.

Kdor pa sladko ime Marijino že v življenju rad, z ljubeznijo izgovarja, on tega imena tudi ne bo pozabil na smrtno uro. In takrat potrebuje človek še posebne pomoči. Zakaj, storjeni grehi človeka strašijo; misel pred sodbo ga napolnjuje s trepetom: hudobni duh se še zadnjič veliko prizadeva, da bi spravil dušo v obup ter jo pogubil — skratka: smrtno uro je dušni boj za marsikoga hud. In kje naj tu ubogi bolnik išče tolažbe in pomoči?

Pri Mariji in njenem presv. imenu. Zakaj, ako je to ime že v življenju tako močno, kakor smo slišali, koliko večjo moč bo dajalo še-le zoper skušnjave v zadnjem trenutku življenja, ko se gre za srečno ali nesrečno večnost. Zato je jezuit Sertorij učil vse tiste, ki so pri umirajočih, da naj jim ime Marijino pogosto imenujejo, ker je samo to ime, kakor pravi, dovolj močno, umirajoče v vseh težavah potolažiti. Zato kliče sveti Bonaventura, rekoč: »Blagor vsakemu, ki tvoje ime, o Marija, ljubi. Tvoje ime je slavno in prečudno; kateri je ohranijo, ne prestrašijo se smrtno uro.« Prosimo torej Boga, naj nam dodeli to milost, da bi bila zadnja beseda našega jezika v smrtni uri sv. ime Marija, kakor je prosil sv. German, rekoč: »Zadnje gibanje mojega jezika naj bo ime Matere božje!«

Tako močno je tedaj to ime! Z zaupanjem na njegovo moč so kristijani Turka že večkrat premagali; ž njim pa premagamo lahko sovražnike svojega zveličanja — skušnjave, ki nam prihajajo od hudobnega duha, od sveta in lastnega hudega nagnenja. Zato je sv. cerkev, ker pozna moč njegovo, zaukazala poseben praznik Marijinega imena vsako leto in dovoljuje celo osmino popolni odpustek tem, ki tačas vredno prejmejo zakrament sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa. To ste, predragi, nekateri že danes storili — in bote še v nedeljo storili — in kdor ložje stori, tudi lahko pristopi k sv. zakramentom mej tednom katerikoli dan hoče. K sklepu povdarjam še lepe besede sv. Bernarda: »Ako se vzdignejo zoper tebe viharji skušnjav; če te napadajo razne britkosti in težave, kliči Marijo! Če te straši teža tvojih grehov, če se bojiš ostre sodbe božje in te začne skrbeti, kaj bo, kaj ho — kliči Marijo!« Amen.

—k.

2. O pravi pobožnosti do Device Marije.

Kdor mene najde, najde življenje, in prejme zveličanje od Gospoda.

Preg. 8, 35.

Zopet danes obhajamo lep praznik presvete božje Matere in Device Marije, namreč praznik Marijinega imena. In pač po pravici obhajamo ta praznik; zakaj Marijino ime je za najsvetejšim imenom Jezusovim najčastitljiveše ime, ki ga more imeti kaka stvar, zato se tudi nobenega angela in nobenega svetnika imendan praz-

nično ne obhaja; ta čast se skazuje le Jezusovemu in Marijinemu imenu. In tako imamo danes zopet lepo priložnost, svojo pobožnost in ljubezen do Marije Device vnovič v sebi obujati in vnemati. Vendar ni vsaka pobožnost do Marije Device njej — presveti božji Materi — dopadljiva in za človeka zveličavna. Nekateri kristijani sicer opravljajo razne pobožnosti do Marije Device, zraven pa živé radovoljno v marsikaterih grehah. Drugi, sicer dobri kristijani, opravljajo marsikatero pobožnosti do Marije Device, vendar pa je ta pobožnost le bolj mlačna in nepopolna, zato je tudi taka pobožnost ne daje kristijanom popolno zanesljivega upanja varstva Marijinega in večnega zveličanja. In ravno o taki nepopolni ter pomanjkljivi pobožnosti nekaterih, sicer dobrih kristijanov do Marije, hočem nekoliko govoriti v imenu Jezusa in Marije.

Ako kakega človeka resnično ljubimo, nimamo le v svojem srcu nekakega nagnjenja do njega, ampak iščemo tudi svojo ljubezen na znanje dajati s takimi znamenji in s takim obnašanjem, o katerem vemo, da bo všeč ljubljenu človeku. Tako n. pr. če dober otrok vé, kaj posebno veseli očeta ali mater, bo rad to storil, da svojemu ljubljenu očetu ali ljubi materi skaže svojo ljubezen. Ali pa, če koga obišče dober in ljubljén prijatelj, mu bo z veseljem postregel s tako jedjo ali pijačo, o kateri vé, da bo ž njo raveselil prijatelja.

Obrnimo, preljubi, to resnico na Marijo Device. Kaj menite, s čim moremo pa njej narediti največje veselje, s čim pokazati, da jo v resnici ljubimo? Ali s češčénomarijo, s katero jo vsako uro pozdravljamo? Ali z nekolikim postom, ki ga vsako soboto njej v čast opravljamo, ali če si sicer kaj iz ljubezni do nje v kaki reči pritrhamo? Ali z lučico, ki jo prižgemo pred njeno podobno? Ali z božjo potjo, ki jo iz ljubezni do Marije opravimo? Ali če na njene praznike prejmemo svete zakramente? Ali če jo v raznih potrebah kličemo na pomoč? Ali z vsemi temi in enakimi znamenji in pobožnostmi kažemo, da Marijo v resnici ljubimo? Vse te in enake pobožnosti so lepe in hvalevredne, in kolikor toliko kažemo ž njimi, da ljubimo presveto božjo Mater Marijo. Vendar pa samo v teh znamenjih in pobožnostih še ne obstoji prava pobožnost in ljubezen do Marije Device. Prava pobožnost in ljubezen do Marije Device obstoji v resnični gorečnosti in skrbnem prizadevanju posnemati njene lepe

čednosti in zglede. — Oh, če pa na to gledamo, kako malo se potem najde prave pobožnosti in ljubezni do Marije Device! Kako mlačna ali celó mrzla je večidel pobožnost do tebe, o Marija! Kje je pri češčenju Matere božje čistost duše? Kje sovraštvo in strah pred vsakim, tudi majhnim grehom? Zakaj, če premišljujemo Marijo, ne najdemo ne v njenem spočetju, ne v vsem njenem precej dolgem življenju nobenega madeža, še sence kakega greha ne. Kje je pri češčenju Matere božje skrb za gorečnost v službi božji? O Mariji pa vemo, da je tri leta stara deklica hitela v tempel, in se ondi popolno darovala v službo Stvarnika. Kje se najde pri češčenju Marije Device prava ponižnost, kakršno nad njo občudujemo, ker je po angelovem pozdravljenju k največji časti Matere božje povzdignjena, rekla: *Glej, dekla sem Gospodova*, in ker se je, dasiravno kraljevega rodu, preprosto in ponižno oblačila, mej tem, ko nekatere posvetne ženske že same ne vedó, kako bi se bolj prevzetno in ničemurno oblačile in obnašale? Kje se najde pri češčenju prečiste Device Marije tolika skrb za čistost in sramežljivost, kakršno kaže Marija Devica v obličju in v vsem svojem obnašanju, ker se je celó angela ustrašila, ko se ji je prikazal v mladenški podobi? Kje se najde pri češčenju Marije Device tolika skrb za spolnovanje božjih zapovedi in vseh dolžnosti stanu, kakršno občudujemo pri Mariji Devici, ki se je podvrgla težavni postavi očiščevanja? Kje je pri češčenju preblazene Device Marije popolna udanost v voljo božjo, katero premišljujemo pri Mariji, ki je z malim detetom Jezuščkom v temni noči vstala in bežala v neznano egiptovsko deželo, in ki je z mečem bolečin v srcu stala pod križem svojega trpečega in umirajočega božjega Sina? Kje se najde pri češčenju preblazene Device tisto zaničevanje posvetnega in tista goreča želja po nebesih, ki jo je imela Marija Devica?

Na te in enake čednosti in zglede prečiste Device Marije ali celó malo ali pa nič ne mislimo pri češčenju preblazene Device Marije. Zastonj se torej štejemo med služabnike Marije Device, če v svojem obnašanju najdemo ravno nasprotno ravnanje. Zastonj se štejemo mej Marijine sinove in hčere, če tej presveti božji Materi v svojem življenju nismo podobni; zakaj otroci so svoji materi dostikrat celó po obrazu podobni. Res je sicer, da popolnosti Marijinih čednosti ne moremo nikoli doseči, ker tega celó angeli v nebesih ne morejo; vendar si moramo vsaj po svoji slabi moči prizadevati, da Marijo vsaj nekoliko posnemamo in

hodimo po njenih stopinjah; to pa ni nemogoče in to je tudi naša dolžnost, ako hočemo imeti častno ime Marijinih služabnikov in njenih otrok. Tedaj ne v samih zunanjih pobožnih opravilih, ne v samem srčnem nagnjenju obstoji prava ljubezen do Marije Device, ampak v zvestem posnemanju njenega svetega življenja. »Če Marijo ljubite«, nam kliče zvesti Marijin služabnik sv. Bernard, »če hočete njej dopasti, prizadevajte si, jo posnemati.«

Na tak način so si prizadevali vselej vsi pravi Marijini služabniki častiti Marijo, kakor n. pr. sv. Alojzij, sv. Stanislav, sveti Bernard, sv. Alfonz Ligvorjan itd. Občudovali so nad Marijo njeno globoko ponižnost, njeno nadangelsko čistost, njeno popolno udanost v voljo božjo, njeno neomahljivo potrpežljivost v trpljenju itd; zato so se trudili sami tudi taki biti in se, kolikor mogoče, po Marijinem zgledu ravnati. In tako moramo tudi mi ravnati, ako želimo biti pravi Marijini služabniki. In ali bi ne imeli tega tudi radi delati? Ali ne bo naš trud tudi obilno poplačan? O presrečen tisti kristijan, ki Marijo, presveto božjo Mater, resnično in goreče časti in ljubi! On ima nekako zagotovilo, da je izmed števil tistih, katere je Bog sklenil kedaj vzeti v nebesa, kakor trdijo skoraj enoglasno vsi cerkveni učeniki.

Zatorej, vi otroci, ako hočete v resnici ljubiti in častiti Marijo Devico, ubogajte tako radi svoje stariše, kakor jih je ubogala Marija, in molite tako radi.

Krščanska dekleta, ki hočete v resnici ljubiti in častiti Marijo Devico, posnemajte jo v ponižnosti, čistosti in sramežljivosti. — Vi mladeniči, če ste tudi srčni in se nikogar ne bojite, ali ene reči se vendar bojte, kakor se je bala Marija, Boga s kakim grehom, posebno s smrtnim grehom, žaliti.

Vi, stariši, skrbite tako za svoje, sebi izročene otroke, kakor je Marija skrbela za Jezusa, s katerim je pred Herodom bežala v Egiptet in izgubljenega tako dolgo z žalostjo iskala, dokler ga ni našla v templu med učeniki.

Vi revni in trpeči, bodite tako v voljo božjo udani v revščini in trpljenju, kakor je bila Marija udana.

Vsem pa rečem: ljubite po zgledu Marije Device Boga čez vse in tudi svojega bližnjega, in hrepenite tako po nebesih, kot je Marija hrepenela, potem bote pravi služabniki Marije Device.

Ljubimo Marijo Devico vedno bolj in bolj in pa stanovitno. Zvest Marijin služabnik je rekel: Vsaka pobožnost je všeč Mariji

Devici, da je le stanovitna. Ljubimo in častimo Marijo ne-le z zunanji pobožnostmi, ampak tudi, kakor je bilo danes rečeno, s posnemanjem njenih čednosti. Saj ne bo potem naš trud zastonj; saj vemo, da pravi sv. pismo: *Kdor mene (Marijo) najde, najde življenje, in prejme zveličanje od Gospoda. Amen.* J. Kerčon.

Sedemnajsta nedelja po Binkoštih.

I. Kako nas satan odvrča od ljubezni božje in svetoletne spovedi?

Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli! Mat. 22, 37.

Današnje in dvanajsto nedeljo po Binkoštih nam kliče sveti evangelijski, da moramo Gospoda svojega Boga ljubiti iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje moči, in iz vse svoje misli. In zares, če je Bog naš Stvarnik in Odrešenik in naš posvečevalec, potem smo mi popolnoma njegova last, njegovi služabniki, in on naš Gospod. Pa sv. vera nas uči, da je Bog tudi naš Oče, torej smo mi njegovi otroci. Ker pa je Bog naš Gospod in naš Oče, zato mu moramo zvesto služiti in ga iz vseh moči ljubiti in ne svoje ljubezni deloma darovati Bogu, deloma pa in še več ljudem in rečem.

Toda človek ima od Boga prosto voljo, vsled katere se more tudi obrniti od ljubezni božje in celó popolnoma zanemarjati svoje dolžnosti proti Bogu. K temu pa mnogo pripomore tudi hudobni duh, da človeka zapelje od ljubezni božje v greh, v trdovratnost, v nespokornost. Tak človek je potem podoben satanu, je soroden satanu. Sv. Janez namreč pravi: *Kdor dela greh, je iz hudobnega duha, ker satan od začetka greši.* (I. Jan. 3, 8.) *Satan je bil ubijavec od začetka* (Jan. 8, 44.), ker že v raju je odvrnil prve stariše od ljubezni božje ter ju umoril na duši in tako provzročil človeškemu rodu največjo nesrečo. Sv. Janez piše v svojem prvem listu (3, 8.) dalje: *Zavoljo tega je prišel Sin božji, da bi razdejal dela satanova.*

Satan zapeljuje kristijana ob raznih prilikah v greh ter ga odvrča od ljubezni božje. Zlasti mora temu nevoščljivcu neizrečeno veliko biti na tem ležeče, da bi v svetem letu kolikor največ duš odvrnil od skesane spovedi, kjer se grešniku vrača in utrjuje

ljubezen božja. Zato skuša hudobni duh z raznimi mamljivimi pretvezami prigrajati grešniku spoved in pravo spokornost. Nekaj taci h zapeljivih poskusov satanovih vam zato danes vzamem v misli, da jih bote kakor pravoverni katoliški kristijani vedeli toliko bolj zaničevati kot lažnjiva in nevarna satanova slepila ter toliko gotoveje opravili svetoletno spoved. Torej zvesto poslušajte, da vam dopovem, kako nas satan odvräča od ljubezni božje in svetoletne spovedi.

Čas poteka, sv. leta (v ljubljanski škofiji) je samo še šest tednov.

1. Kakor je satan po besedah Jezusovih *lažnik in oče laži* (Jan. 8, 44.), tako skuša najprej s tem slepiti kristijana, da mu kaže greh manjši, kot je v resnici. Hudobni duh grešniku govori: »Saj en greh ni tolika reč, kakor se vam oznanuje, in Bog ne bo pustil, da bi človeka pogubil en sam greh.« — Toda, kristijan, če hočeš vedeti, kako o grehu misli Bog, kako greh kaznuje Bog, poglej le v razodenje božje, v sv. pismo. Ali mar ni zavoljo enega samega greha pahnil hudobnih angelov iz nebes, jih pogreznil v pekel in jih celó pustil brez upanja, da bodo kdaj rešeni. Ali ni naših prvih starišev zaradi enega samega greha pognal iz raja ter poslal na-nje in na vse potomce smrt in neizmerno gorjã? Ali ni mar zavoljo naših grehov njegov edinorojeni Sin umrl najgroznejše smrti na križu? Ali ni hudobija greha tako velika, da bi tudi najostrejša in vedna pokora vseh ljudi ne bila mogla zadostiti Bogu za da sam greh, ko bi se ne bil ponudil v spravo Sin božji? In sedaj hoče satan, ali človek po satanu zaslepljen, reči, da greh ni nič tako hudega, kakor govore pridigarji in spovedniki, in da je to le slabost človekovega telesa! To je strašna lahkomiselnost, to je osodepolno slepilo. Ko bi ti imel en sam smrtni greh na svoji duši ob svojem smrtnem trenutku, moral bi iti v pekel, in sicer za vse veke, in četudi bi bil poprej živel tako sveto, kakor n. pr. sv. Janez. In ko bi za te molili vsi mašniki in vsi ljudje, vsi svetniki in vsi angeli, ne mogli bi te nikoli spraviti iz pekla. Taka gnjusoba je veliki ali smrtni greh pred obličjem Gospodovim.

2. Drugič slepi satan človeka s tem, da mu kaže na bližnjega, češ, ta ali oni je veliko večji grešnik kot ti, pa še vedno upa priti v nebesa. In tak človek si zapeljan potem misli: »Ta in oni ima desetkrat več krivičnega blaga na svoji vesti kot jaz, in ga povrača tako malo kot jaz, in tudi se zado-

voljuje samo z velikonočno spovedjo.« Dalje si govori tak zaslepljenec nekako tako-le: »Evangeljski Cahej je imel pač stokrat več goljufij na svoji duši, pa ga Bog ni zavrzel. Sv. Pavel je poprej hudo preganjal kristijane, sveti Peter je Jezusa zatajil, Marija Magdalena je bila velika grešnica, sveti Avguštin in sveti Jeronim sta bila v mladosti velika grešnika. Kakor te, tako bo Gospod spreobrnil pač tudi mene, kadar pride čas za to, saj je ustvaril mene kot one!« Toda, kristijan, slaba tolažba to, da ima tvoj bližnji več grehov kakor ti; s tem ti je prav malo pomagano. Povej mi, ko bi ti ležal v kaki bolnišnici, kaj pa bi tebi pomagalo, ko bi krog in krog tebe bilo vse polno bolnikov? Ali bi bil zato ti kaj manj bolan? Pa praviš dalje: drugi so bili rešeni. Res je to, toda po čudežu, kakor n. pr. apostol Pavel. Ali ni predrzno misliti, da bo Bog tudi tebe spreobrnil in rešil čudežno? In kako naj te Bog reši? Saj se sam nočeš rešiti! Ali ne veš, da je ravno večkratna spoved najboljši pomoček, da rešiš svojo dušo? Ali ne veš, da so tisti, ki samo enkrat na leto gredó k spovedi in k sv. obhajilu, kaj mlačni kristijani in silno nehvaležni svojemu Odrešeniku, ki je iz zgolj ljubezni prišel na svet, iz zgolj ljubezni postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa, iz zgolj ljubezni dal tudi za-nje svoje življenje v najgroznejšo smrt, iz zgolj ljubezni dal odpreti svoje božje Srce? Ali mar res sam sebi verjameš, da pojdeš tak-le mlačnež, tak-le krivičnik, v nebeško kraljestvo? Pomni, kaj pravi sv. Avguštin, da te je namreč Bog ustvaril brez tebe, a zveličal te ne bo brez tebe. In čim več bo pogubljenih v peklu, toliko hujše bodo muke, ker jih ne bodo mučili le hudobni duhovi, ampak pogubljeni bodo sami drug drugemu v neizmerne muke.

3. Pa zopet pride zapeljiva kača in obeta človeku dolgo življenje, češ, saj bo še čas spokoriti se, zakaj bi se že tako zgodaj odpovedal priljubljenemu veselju ali oddal tuje blago. In tako premnogi odkladajo pokoro od dné do dné, od leta do leta, ne hoteč spoznati, kako nevarno je to. Oj, kako negotov je čas! Tudi tisti svetopisemski bogatin je delal načrte za prihodnost, pa Bog mu reče: *Neumnež, to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe.* (Luk. 12, 20.) Kako bi si pač mogel kdo obetati dolgo življenje, ko še enega samega dneva nimamo v svoji oblasti? Zato nas opominja sv. pismo: *Ne odlašaj, se k Gospodu spreobrniti, in ne odkladaj od dneva do dneva; zakaj njegova jeza naglo pride, in ob času maščevanja te bo razdejal.* (Sir. 5, 8, 9.) In Jezus kliče: *Čujte, ker ne veste ne dneva, ne ure.* (Mat 25, 13.)

In zopet: *Varujte se pa, da vaša srca ne bodo preobložena v požrešnosti in pijanosti in časnih skrbeh, in da tisti dan nanagloma nad vas ne pride* (Luk. 21, 34)

Da se boš spreobrnil pozneje, je tudi jako dvo m l j i v o, ker k temu treba milosti in dobre volje. Kako neumno pa je reči: »Sedaj v svetem letu, ko mi Bog ponuja svojo milost, ne maram za-njo, ker se zanašam, da mi jo ponudi tudi še pozneje, in upam, da bom imel tudi trdnejšo voljo, ostati stanoviten spokornik.« Ali ne veš, da je milost svetega leta posebno velika milost? Ali ne veš, da je vsako redno sveto leto samo na vsacih 25 let? Kje boš že ti čez 25 let? Skušnja tudi uči, da se zastarani grešniki težje spreobrnejo, kakor novinci v grehu. Saj ste že sami videli in poznali stare lakomnike, stare pijance, stare nečistnike, stare verske vnemarneže, stare opravljivke in obrekovalke. Seveda marsikdo pravi: »Saj jaz se ne zanašam na prihodnje sveto leto, tudi ne bom čakal, da bi se tako nespokorno utrdil v grehu, se bom že še prej cklenil ljubezni božje.« Toda, ljubi moj, kdo ti je porok za čas in kdo za milost? Sv. Bernard pravi: »Cel pekel je poln dobrih sklepov.« Sv. Jeronim pa trdi: »Izmed stotisoč kristijanov, katerih življenje je bilo vedno hudo pregrešno, je komaj eden, ki bi za-slужil pozneje, da mu Bog odpusti.«

4. Satan pride z novim slepilom, ko kaže grešniku božje usmiljenje. Grešnik si potem misli: »Bog je pre-dober, ne bo me pustil pogubiti se; četudi še toliko grešim, mi bo že še odpustil; saj se bom skesal, in četudi še-le na zadnjem uro; odpustil je celó desnemu razbojniku.« Predrzní grešnik, ti zaničuješ bogastvo božje dobrotljivosti, potrpežljivosti in prizanesljivosti ter si nakladaš vedno težjo butaro kazni za svoje grehe. Ti grešiš z o p e r s v. D u h a, ker božje neskončno usmiljenje zlorabljaš za to, da svoje srce še bolj zakrkneš in se še globočje pogrezneš v grešno mlako, namesto da bi te božja dobrotljivost gnala k pokori. Apostol narodov, sv. Pavel kliče: *Po svoji trdovratnosti pa in nespokornem srcu si nakopavaš jezo na dan jeze in razodenja pravične sodbe božje.* (Rim. 2, 4, 5.) In na smrtno posteljo se zanašaš. »Le o enem razbojniku berem, da je našel milost«, pravi sveti Bernard. »Enega razbojnika se je usmilil Bog, da ne obupaš, družega pa je popustil, da nikdo ne greši na božje usmiljenje«, piše sv. Avguštin.

5. Hudobni duh ima še druge mreže, s katerimi trga kristijana od ljubezni božje in od tiste naprave, v kateri nebeški Oče

zopet sprejemlje skesane grešnike za svoje otroke. Ena taka je napačna sramežljivost. Sv. Janez Zlatoust pravi: »Kadar se gre za to, da bi Boga žalili, stori nas peklenski sovražnik predrzne in nesramne; stori nas pa bojzljive in malosrčne, kadar bi se imeli spovedati svojih grehov. Odvzame nam sramežljivost, kadar naj bi storili kaj slabega, in jo vzbudi v nas, kadar bi imeli uporabiti sredstva oprostiti se hudega, t. j. opraviti odkritosrčno spoved. Obakrat je satan grozovit, kadar sramežljivost daje in jemlje; satan stori tako, kakor tisti, ki bi vzel vojaku orožje, kadar bi se moral v bran postaviti sovražniku, in bi mu dal orožje, kadar bi hotel sam sebe končati.« Ni sramotno, greha se spovedati s studom in nobenega deleža ž njim več ne imeti, ampak sramotno je bilo, greh storiti in veselje imeti nad njim. Jezus nas zagotavlja, da bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad devetindevetdeseterimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore. (Luk. 15, 7.)

6. Satan odganja človeka od ljubezni božje tudi s strahom pred pokoro. Zato ga plaši najprej pred spovedjo, s katero se pokora začinja. Tak kristijan, po hudobnem duhu zapeljan, si misli: »Če grem k spovedi, moram se potem vsega tega izogibati pa odložiti in popustiti vse to, kar mi je bilo doslej tako ljubo in drago, n. pr. posvetna ničemurnost, pregrešno znanje, krivično blago, maščevalnost nad bližnjim, zapeljiva pijača, zapeljive veselice in druge take reči; potem bi moral dolgo in težavno pokoro delati z molitvijo, postom, miloščino, zatajevanjem samega sebe. Pa raje ne grem k spovedi, kot bi bil tak ujetnik, upam tudi tako počasi se iznebiti greha.« Take misli so kaj goljufne. Cerkveni pisalec Tertulijan pravi: »Predrzo je, ne zadostovati za grehe in vendar pričakovati odpuščenje grehov.« Pravica božja tirja, da grešnik trpi kazen. V zakramentu sv. pokore odpusti Bog greh in večno kazen, pa nekaj časnih kazni nam še ostane. Vprašam te pa, grešnik: Ali ne boš za to, ker uideš po božji milosti zasluženih večnih kazni, vsaj časne kazni voljno prevzel in prenašal? Več kot enkrat zaslužiš s smrtnimi grehi večno kazen peklenko; ali mar pokore nekaj tednov ali nekaj mesecev ne boš nosil voljno? Ali ti je tako malo mar, plačati božji pravici svoj dolg? Enkrat mora biti dolg plačan in za greh se mora zadostiti ali na tem ali pa na onem svetu. Kdor pokoro odlaša na vice, ta bo imel neizrečeno hujši pokoro ondi, kot bi jo imel sedaj na zemlji; zakaj po tem mine čas milosti in usmiljenja, na onem svetu gospoduje

samo božja pravica. Gotovo pa zadene ostreje pravica božja tistega, ki je na tem svetu zametaval milost in takorekoč pravico na onem svetu klical nad se. To so misli sv. cerkvenega učenika Bernarda.

7. Slednjič omenim še eno nevarno slepilo satanovo, s katerim tudi duh skuša človeka popolnoma oropati ljubezni božje, dà, celó upanja na ljubezen božjo, ko namreč grešniku šepeta v uho: »Tvoji grehi so preveliki in premnogoštevilni, da bi ti Bog mogel še odpustiti, kaj boš hodil k spovedi?« Obupnost je nasledek tega, in to je zopet greh zoper sv. Duha. Pri preroku Izaiju (1, 16. 18.) pa govori Duh božji tako-le: *Umite se, očistite se, hudobnost svojih misel spravite izpred mojih oči, nehajte napačno počenjati. Ako bi bili vaši grehi kakor škrlat, bodo beli kakor sneg; in ako bi bili rdeči kakor bager, bodo beli kakor volna.* Ko bi kdo naredil tudi toliko grehov kot je peska v morju, in kolikor jih bo storjenih do konca sveta, vendar njegove grehe še more premagati usmiljenje božje, ker še večje je zasluženje Jezusa Kristusa, odrešenika vesoljnega sveta. Dà, Bog hoče večkrat ravno na velikosti in množici greha razodeti neskončno velikost svojega usmiljenja in svoje milosti.

Neki grešnik, knežjega stanu, je v svoji zadnji bolezni začel obupavati nad božjo milostjo. In ko so ga spodbujali h krščanskemu upanju, odgovoril je: »Za-me ni več rešitve, jaz sem pogubljen.« Duhovnik Gospodov, ki mu je v zadnjem boju stal na strani, poskušal je na vse mogoče načine, osrčiti ga, pa vse zastonj. Toda Bog, ki je hotel rešiti dušo tega človeka, vdahne duhovniku tolažljive besede spokornega Davida: *Zavoljo svojega imena, Gospod, zanesi mojemu grehu; zakaj veliko ga je.* (Ps. 24, 11.) »Ponovite«, reče umirajočemu, »besede skesanega preroka. Grešnik ste, kakor on. Recite s preprostim srcem: *Gospod, zanesi mojemu grehu, zakaj veliko ga je. Dà, celó obilnost mojih grehov bo tobi služila v to, da mi odpustiš grehe!*« Po teh besedah je umirajoči kakor iz težkega spanja prebujen; en trenutek je ves iz sebe, potem pa zdihne, rekoč: »Oh, moj duhovni oče! Spoznam, da so za-me izgovorjene te besede. Dà, moj Bog! Ti se me boš usmilil, zakaj moji grehi so veliki! Glej, kako velik in vreden povod za-te, da se potem toliko bolj razodene tvoje usmiljenje, občuduje tvoja mogočnost, slavi tvoja milost.« Poln zaupanja se potem skesano spové in prinese Bogu v dar svoje življenje. In ko čuti, da se mu bližajo zadnji trenutki, vzame ves udan sv. razpelo, upre vanj svoje umirajoče, steklene oči in zdihne svojo dušo v roke križane ljubezni.

Predragi v Kristusu! Današnja nedeljo se sveta cerkev spominja sedem žalosti Matere božje. Pri vseh sedmerih

žalostih »Kraljice mučencev« vas prosim, nikar ne poslušajte navdihov in slepil hudobnega duha in njegovih pomagačev, nikar se ne dajte v zveličanskem času sv. leta vjeti v njegove mreže, ampak vrnite se po Mariji, ki jo kličemo »pribežališče grešnikov«, k ljubezni božji, od katere nas je bil odtrgal greh. Opravite, kolikor le mogoče in treba, dolgo spoved, da se iztrgate nevarnim grešnim navadam iz kremljev ter rešite svojo edino, neumrljivo dušo. Spovednik vam bo kot duhovni oče in zdravnik rad pomagal. Potem pa se držite vse svoje žive dni opomina psalmistovega: *Kateri ljubite Gospoda, sovražite hudo.* (Ps. 96, 10.) Amen.

V. Bernik.

2. Nauki iz evangelija.

Ljubi Gospoda svojega Boga, iz vsega svojega srca. Mat. 22, 37.

Kakor žival, ki jo jemlje lovec s seboj, da mu sledi divjačino in od katere ne odneha, dokler je ne najde in vjame ali tudi ugonobi, tako niso mirovali zakleti sovražniki Jezusovi, preganjati ga sedaj s silo, sedaj zopet z zvijačo. In naj jim je Gospod tudi strgal zanjke drugo za drugo, vedno so mu znali nastaviti novo. Ravno kar je Saduceje, ki so tajili neumrljivost duše, osramotil z besedami sv. pisma (Mat. 22, 33.). Ko pa so farizeji slišali, da je Saduceje pripravil k molčanju, so se sošli, (Mat. 22, 34.) in se posvetovali, kako bi ga vjeli v besedi. O tem in o drugem, kar ste ravnokar slišali iz evangeljske knjige, hočemo natančneje pre-mišljevati, da spoznamo nauke današnjega sv. evangelija.

1. Nekdo izmed učnikov postave v imenu vseh vpraša Jezusa: *Učenik, katera je velika zapoved v postavi?* Vprašal pa je, skušaje ga, kakor pravi evangelij. — Kaj pa je tisto v tem vprašanju, kar je nekaka zanjka za Gospoda?

Glejte, judovski učniki, rabini imenovani, so v postavi naštevili 613 zapovedujočih in 248 prepovedujočih določeb. Ni pa bilo iz postave same razvidno, katera teh zapovedi ali prepovedi je velika ali majhna; zato so bili rabini v razločevanju velikosti ali malenkosti posameznih določeb needini: nekateri so njihovo velikost merili po njihovi starosti, odkar so bile dane, t. j. ali v času očakov, ali šele o času Mojzesa, drugi zopet po njihovi obliki, ali so bile izražene s slovesnimi ali neslovesnimi besedami, tretji

zopet so določbo merili po predmetu, po stvari sami, ki je zapovedana ali prepovedana, in je ali velikega ali le majhnega pomena. Učenik postave je tedaj Jezusa prašal: *Učenik, katera je velika zapoved v postavi?* Hotel je s tem reči: Kako meriš ti zapovedi v postavi, ali po starosti, ali po besedah, ali po stvari sami. Ko bi se bil Gospod odločil za katerokoli merilo, bi se bil drugima dvema strankama mej farizeji zameril. Zato pa se je ognil razločevanju postave po velikosti, ker more tudi sama na sebi majhna zapoved vsled raznih okoliščin postati velika, ter je s svojim odgovorom učenikovemu vprašanju dal pravo obliko; po tej ni treba razločevati zapovedi po njih velikosti, ampak po njih namenu: namen vseh zapovedi pa je dvojen, ali le čast božja, ali pa pri časti božji tudi blagor bližnjega; cela postava tedaj se giblje na mejah ljubezni do Boga in do bližnjega. Zato je Gospod rekel besede: »Druga (zapoved) pa je tej enaka.«

Pismouk je bil zadovoljen z Gospodovim odgovorom, kakor berem v evangeliju sv. Marka: »Prav, učenik! po resnici si rekel, da je le en Bog, in ni drugega razen njega. In njega ljubiti iz vsega srca, in iz vsega uma, in iz vse duše, in iz vse moči; in ljubiti bližnjega, kakor sam sebe, je več, kakor vse žgavne in druge daritve.« (Mark. 12, 32—33.) Pismarjeve besede nam pričajo, da je le ta razumel Gospoda, da je bil še zadosti pošten in se tudi ni bal priznati Gospodovega nauka kot pravega vpričo navzočih farizejev, ki so drugače učili.

Farizeji namreč so sicer tudi priznavali, da ste ljubezen do Boga in do bližnjega dve veliki zapovedi, vendar ne več je, kakor žgavne in druge daritve. Spolnovanje zunanjih zapovedi so imeli za edino znamenje ljubezni do Boga; mej daritvijo sicer in ljubeznijo božjo niso poznali nasprotja, pač pa mej daritvijo in ljubeznijo do bližnjega: o tej reči so učili, da je daritev pred ljubeznijo do bližnjega, kar jim je Gospod že enkrat ovrigel kot napačno, ko jih je opozoril na preroka Ozeja, pri katerem pravi Gospod: »*Usmiljenje hočem in ne daritve.* (6, 6.)

Jezus je torej farizejem povedal, katera je prva in največja zapoved v postavi: namreč ljubezen do Boga; ta zapoved je tudi v novi postavi prva in največja: ona je podlaga vseh drugih zapovedi, je podlaga svete vere, je podlaga človekovega zveličanja. Ta zapoved je tedaj velepomembna in vredna, da se pomudimo pri njej.

a) Kaj smo se učili v katekizmu o ljubezni do Boga? To, da ga moramo ljubiti z avoljo njega samega, ker je avoljo svojih

neskončnih popolnosti vreden vse naše ljubezni. Jezus pa to ljubezen še posebej določa po njenem obsegu, ko pravi: »Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli.« Kaj je hotel s tem reči? Nič drugega, kakor to, da moramo Boga ljubiti nad vse, t. j. da smo pripravljeni rajši vse žrtvovati, kakor kaj storiti ali opustiti, kar bi nam vzelo njegovo ljubezen. Kdo tedaj ljubi Boga tako, kakor hoče Jezus v omenjenem stavku? Tisti, ki more odkritosrčno reči: »Jezus, tebi živim, Jezus, tebi umrjem, Jezus, tvoj sem živ in mrtev«, ki more odkritosrčno s sv. Pavlom vsklikniti: *Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Ali nadloga, ali stiska, ali lakota, ali nagota, ali nevarnost, ali preganjanje, ali meč? Svest sem si namreč, da ne smrt, ne življenje, ne angeli, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodnje, ne moč, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar, nas ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Kristusu Jezusu Gospodu našem.* (Rim. 8, 35. 38—39.)

Pravim pa, da tisti ljubi Boga, ki more odkritosrčno s svetim Pavlom trditi, da ga nobena stvar ne more ločiti od Boga; zakaj ne vsak, ki pravi: *Gospod, Gospod, že ljubi Gospoda, ampak, ki stori voljo Očeta, ki je v nebesih.* Zato je Jezus sam rekel: *Kdor moje zapovedi ima in jih spolnuje, tisti je, ki me ljubi. Kdor pa mene ljubi, bo ljubljen od mojega Očeta in jaz ga bom ljubil in se mu bom samega sebe razodel.* (Jan. 14, 21.)

b) Glejte, te besede so prava tolažba za človeško srce. Marsikateri dober kristijan se v strahu večkrat prša: »Ljubim li v resnici Boga?« In na to vprašanje si ne zna dati odgovora. In vendar je ta odgovor lahek: zavisi pa seveda od pravega odgovora na vprašanje: »Spolnujem li svoje krščanske dolžnosti, božje, cerkvene zapovedi? Želim li to v resnici, kar molim vsaki dan: »Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako tudi na zemlji!«

Pa praviš morda: »To najbrž še ne bo zadosti, ker zahteva Jezus: *Ljubi Gospoda, svojega Boga iz celega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli,* — vendar ne morem reči, da ga res tako ljubim.«

Kristijan, naj te ne plašijo ti izrazi v Gospodovi zapovedi ljubezni, vsi ti izrazi ne povedo nič drugega, kakor da moramo Boga ljubiti nad vse: nad vse pa človek ljubi Boga že s tem, da se varuje smrtnega greha. Seveda ima ljubezen do Boga svoje stopnje; eden ga ljubi bolj, kakor drugi; dolžni pa smo po teh stopnjah iti kvišku; gremo pa kvišku, ko zatiramo v sebi huda

poželjenja, in se varujemo tudi malih grehov. Res, da stoji človek s tem, ker ima trdno voljo nobenega smrtnega greha ne storiti, še-le na prvi stopinji božje ljubezni: vendar na stopnji je vendar-le, na prvo je treba ravno tako priti, kakor na zadnjo, kdor hoče kvišku. Glejte, ta-le misel, smrtnega greha ne storim za nobeno ceno, bodi naša tolažba in zagotovilo, da res ljubimo Boga, da res spolnujemo Jezusovo zapoved o ljubezni božji.

c) Pa jaz čutim tako malo ljubezni do Boga v srcu, vedno sem tako mrzel, tudi tedaj, kadar se prizadevam pobožno moliti, celo pri sv. obhajilu: je-li mi mogoče reči, da vkljub tej mrzlosti vendar-le ljubim Boga?

Tudi sedaj lahko rečeš, o kristjan, da ljubiš Boga nad vse. Zakaj volja je, ki odločuje o božji ljubezni, ne pa sladka čustva. Čustev nimamo v svoji moči. Čustva pridejo in gredo, v nekatero srce sploh ne najdejo uhoda. Zapoved, ljubiti Boga, nas veže vedno, njeno spolnovanje mora tedaj biti navezano na kaj drugega, kakor na minljiva, nestanovitna čustva.

Res je, da je čutna, natorna ljubezen navidezno večkrat močnejša in očitniša, kakor duhovna nadnatorna, pa le navidezno. Zgodi se n. pr., da čuti krščanska mati do svojega otroka več ljubezni, kakor do Boga; in vendar, ko bi ji bilo treba voliti mej Bogom in otrokom, mej izgubo Boga s smrtnim grehom, ali pa z zgubo otroka v smrti, gotovo bi krščanska mati odločno rekla: rajši zgubim otroka, kakor pa Boga. Glejte, taka krščanska mati ljubi Boga bolj, kakor svoje dete, naj si tudi njeno srce čuti ve č ljubezni do deteta, kakor do Boga.

2. Ljubezen do Boga je tedaj prva in največja zapoved, druga pa je tej enaka: *Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe.* Zakaj je druga oni prvi enaka? Zapoved ljubezni do bližnjega je zato oni o ljubezni do Boga enaka, ker imate obe zapovedi ljubezen za predmet: ljubezen pa je nedeljiva, četudi se ne kaže vselej v enaki meri; dalje je zapoved ljubezni do bližnjega enaka zapovedi ljubezni do Boga, ker je Bog vzrok naše ljubezni do bližnjega: bližnjega namreč ljubimo, kot božjo stvar, v stvari pa ljubimo Stvarnika. Potemtakem, ker ljubimo bližnjega zavoljo Boga, je predmet naše ljubezni do bližnjega Bog sam: s tem, da ljubimo bližnjega zaradi Boga, ljubimo Boga samega: tedaj mora druga zapoved ljubezni biti prvi enaka,

3. Dalje pravi Jezus: »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!« Teh besedi mi ni treba razlagati, razložil jih je

Gospod sam, ko je rekel: *Vse, karkoli hočete, da vam ljudje storé, tudi vi njim storite.* (Mat. 7, 12.)

4. *V teh dveh zapovedih je zapopadena vsa postava in preroki.* Gospod je hotel s tem reči, da te dve zapovedi obsegate vse zapovedi, kar jih je zapisanih v sv. pismu; dokler človek te dve spolnuje, spolnuje tudi druge. Vzemimo le desetero božjih zapovedi. Niso li prve tri zapovedi nekaka razlaga dolžnosti, ki nam jih nalaga postava ljubezni do Boga? In ni li sedmero nadaljnih zapovedi ravno taka razlaga dolžnosti, ki nam jih narekuje postava ljubezni do bližnjega? Dokler tedaj človek spolnuje te dve zapovedi, spolnuje vse druge, in nasprotno, kdor ne spolnuje vseh drugih, tudi onih dveh ne spolnuje. To je jasno, ko beli dan.

Kristijani! Ni treba še-le meni vspodbujati vas, da ljubimo Boga iz celega srca: saj nas to uči kaj lepo sv. Janez, ko pravi: *Ljubimo tedaj mi Boga, ker nas je Bog prej ljubil.* (1. Jan. 4, 19.) Da, Bog nas je prej ljubil. Zakaj bi nas bil sicer ustvaril? Res, da v prvi vrsti v svojo čast, pa zraven tudi iz ljubezni do nas. Zakaj, ko nas je ustvaril, dal nam je tudi pravico do dedščine nebes, nebesa pa je ustvaril ne-le zase, ampak tudi za človeka. Seveda pravico do dedščine si je človek zapravil z grehom, in kdo bi bil mogel Boga obdolžiti neusmiljenja, ali celo krivice, ko bi bil človeka sploh zavrgel? Pa glejte božje ljubezni: *Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sinu, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje.* (Jan. 3, 16.) Kar si je človek s hudobijo zapravil, to mu je Bog nazaj dal iz ljubezni. In še sedaj, ko si človek zopet s smrtnim grehom sam zapré vrata nebes, ne opeša ljubezen božja v zakramentu svete pokore. Da, še več, ljubezen žene Boga, da stori še več, kakor da mu odpusti le greh, dá mu tudi pripomoček zoper greh: nasiti ga s telesom in napoji s krvijo svojega Sina. — Kristijani, tolike ljubezni ne moremo razumeti, moremo jo le edino moliti in občudovati. — Zato ljubimo Boga iz celega srca, iz vse svoje duše, in v vseh svojih mislih, *zakaj kdor ne ljubi, pravi sveti Janez, Boga ne pozna, zakaj Bog je ljubezen!* (1. Jan. 4, 8.) Amen.

P. J.

Osemnajsta nedelja po Binkoštih.

I. Nezasodovoljnost.

»Zaupaj, sin, odpuščeni so ti tvoji grehi.« Mat. 9, 2—3.

Kako srečen je človek, ki v stiski in nadlogi zaupa v Boga Jezusa Kristusa! On je tolažba in zavetje, prijatelj in oče vseh, ki iščejo pomoči pri njem. Sv. evangelij nam pripoveduje, da je bolnike ozdravljaj, mrtve vzbujal v življenje, iz obsedenih izganjal hudobne duhove. Prinesli so k njemu, kakor smo slišali v današnjem evangeliju, tudi mrtvoudnega, ležečega na postelji. *In ker je Jezus videl njih vero, rekel je mrtvoudnemu: Zaupaj, sin, odpuščeni so ti tvoji grehi!* Jezus se ga usmili, odpusti mu njegove grehe. A ne samo to, temveč ozdravi mu čudežno tudi njegovo telo. Po pravici se je veselil ozdravljeni bolnik svoje sreče.

Srečen hoče biti pač vsak človek na svetu. Marsikateri se trudi od jutra do mraka in dolge noči, da bi si zboljšal življenje. In vendar, predragi, ali ste jih že slišali mnogo, ki bi rekli: Meni ničesar ne manjka? Ne, zemlja naša je solzna dolina, vsak stan ima svoje skrbi in težave: nezadovoljnost se oglašja pod slamnato streho in v krasni, bliščeči se palači. In zakaj? Ker ljudje premalo ali nič ne mislijo na Boga, ker ne zaupajo v njegovo pomoč, ker iz ljubezni do njega radovoljno in potrpežljivo ne prenašajo svojih križev in nadlog. Pojasniti vam hočem: 1. V čem obstoji nezadovoljnost? 2. Odkod prihaja? 3. Kateri pripomoček imamo zoper njo? To premišljevanje bo utrdilo naše zaupanje v dobrotljivega in usmiljenega Boga.

I. »Ko bi bil jaz pričujoč pri stvarjenju sveta, dal bi bil Stvarniku vse boljše svete?« tako je v svoji nezadovoljnosti govoril španjski kralj Alfonz. Jaz si upam trditi, da je več takih ljudi na svetu, ki v svoji ošabnosti in nezadovoljnosti grajajo božja dela, ki se hudujejo nad božjo previdnostjo ter modrujejo po svoji pameti, kako bi moralo vse drugače biti na svetu. Bog sam bi se moral ravnati po njihovi volji! Tem ljudem veljajo besede, katere je Gospod Bog govoril po preroku Izaiji: *Moje misli niso vaše misli, tudi ne vaša pota moja pota.* (55, 8.)

Nezasodovoljnost najdemo povsod: pod slamnato streho revnega pastirja, kakor v svetlih dvoranah bogate in imenitne gospode. Ali hočete zgledov?

Stopimo v duhu doli v Egiptet ter postojmo pred krasno-palačo kralja Ptolomeja II. Ves zamišljen kralj stoji pri oknu in gleda na reko Nil. Na bregu reke v krogu sedi množica poljedelcev, ki ravno zavživajo svoje kosilo: prav v slast jim gré črni kruh s čebulo. Žejo si gasé s čistim studencem, ki je izviral iz belega peska. Kralj Ptolomej gleda te ljudi in se čudi, s kako slastjo jedó pusti kruh in pijó vodo in se veselo razgovarjajo. Kar se zasveti bistra solza kralju v očeh. »Odkod in zakaj žalost, ki jo beremo na tvojem obrazu?« skrbno poprašujejo kralja njegovi dvorniki. Kralj jim odgovori: »Žalosten sem, ker sem kralj, in ne kmet!«

In koga so imenovali ljudje srečnejšega, kakor kralja Salomona! Bil je mogočen in bogat kralj, brez števila služabnikov mu je streglo. Kraljica iz Sabe je prišla občudovat njegovo veličastvo. In vendar ni bil srečen, ker mu je manjkalo zadovoljnosti.

In kje, predragi, vidite vi vedno srečne in zadovoljne obraze? Kdo pije iz čaše življenja le sladko pijačo brez grenkega pelina žalosti in skrbi? Človek se kakor v krogu vrti ter izteza roke po sreči in blagu, po veselju in uživanju. Človeško srce je nenasitljivo, to malo srce je naš najhujši sovražnik. Človek je kakor oni popotnik, ki je tekal ob bregu hladnega potoka, iskaje pripravnega kraja, kjer bi mogel piti; pa noben kraj mu ne ugaja ter se jezi, zakaj ni tam pil, kjer je ravno že bil. In če človek doseže, česar je želel, vzbudi se mu nova želja in ž njo nov nemir.

Druga podoba, v kateri se nam kaže nezadovoljnost, je malosrčnost in obupnost v nesreči.

V puščavi Bersabee je sedel pod brinovim grmom prerok Gospodov, bil je Elija. Vsi njegovi tovariši so bili že padli pod mečem hudobnega kralja Ahaba, pa tudi Elijo so že iskali kraljevi morilci. Elija vsled tega izgubi pogum, otožen tava po puščavi, vsede se pod grm ter kliče: »Dovolj, o Gospod, daj mi umreti!«

Predragi, ali nismo mi v tem oziru podobni preroku Eliji? Tudi mi se opotekamo po puščavi življenja in mračnega obraza večkrat kličemo k Bogu: »Zakaj ravno meni toliko žalosti, toliko nesreč!«

Vir nezadovoljnosti je večkrat črna zavist. *Po nevoščljivosti hudičevi je smrt prišla na svet, in kateri so na njegovi strani, ga posnemajo.* (Modr. 2, 24. 25.) V resnici! Človek, ki se veseli le nesreče in žalosti drugih, tak človek je sposoben tudi za uboj. Nevoščljivost je, ki v mnogih hišah napravlja nemir in prepir, ki drugim jemlje pošten zaslužek, ki obrekuje in opravlja ter bližnjemu greni življenje. To je satanova pot, po kateri sta hodila Kajn in Judež.

Nezadovoljnosti vir je dalje tudi lakomnost. Lakomnežu drugega ni mar, kakor denar in zopet denar; ta je njegov malik, katerega časti. Ne zmeni se ne za prijatelja, ne za znanca; za goljufivi denar bi brata utopil v žlici vode.

Neki skopuh je ležal na smrtni postelji, ne da bi mislil na zadnji račun. Znanci mu prigovarjajo, da bi poklical duhovnika. Toda skopuh o tem noče ne besede slišati. Ko pa vendar skrivaj pokličejo duhovnika in ga na to nagovarja, da bi se izpovedal, skopuh niti ne pogleda duhovnika v obraz, ampak upre svoje poželjive oči v križec, ki ga je duhovnik držal v roki, ter vpraša: »Gospod, koliko pa je ta-le križec vreden?« In umrl je nesrečnež brez spovedi in pokore.

Mnogi se zopet jezé in hudujejo, ko jim začno pešati telesne moči. Ko je pobožni kralj judovski Ezekija ležal na smrtni postelji, je prišel na božje povelje k njemu prerok Izaija ter mu rekel: »Oskrbi svojo hišo, ti boš namreč umrl.« Nato kralj Ezekija zdihuje in joka, ker rad bi še živel. Temu kralju so mnogi podobni, ki v boleznih zdihujejo: »Zakaj moram že umreti, in ravno jaz se ločiti od žene, otrok, prijateljev in znancev. Ali naj že sedaj oblečem mrtvaško obleko in se ločim od sveta?«

Kristijan, zakaj nočeš spoznati vrednosti svoje duše? Zakaj ne kličeš s sv. Pavlom: *Ali živim, ali umrjem, jaz sem Gospodov.* Zakaj ne govoriš v resnici: »Jezus, tebi živim, dokler hočeš; Jezus tebi umrjem, kadar hočeš; Jezus, tvoj sem živ in mrtev.« Predragi! koliko časa bi vas še moral voditi po zemlji ter vam razkazovati pota, ki vodijo le v nezadovoljnost in pogubo!

II. Odkod nezadovoljnost? Kateri je njen glavni vir? Od kdaj prebiva ta môra človeškega rodu med nami? Kje je njen začetek in zakaj je na svetu? Tam se je rodila nezadovoljnost, kjer je prva tekla žalosti solza iz temnega očesa, kjer je prvič vzdihnilo v bolečini človeško srce, kjer je prvič pôt rosil čelo ubogega trpina. To vam pové naša vera. Tiste štiri reke, ki so izvirale v raju, postale so reke solz ter nesle s seboj vse gorjé in zlo na štiri vetrove sveta. Greh v raju je vzrok naših rev in nadlog. Tu se je spočela nepokorščina, rodil se napuh, tam je tekla zibelj jezi in strasti. Ondi je bil skovan oni ostri meč, ki reže naša srca; tam je bila spletena prva trnjeva krona, ki se človeškemu rodu polaga in pritiska na glavo, prvi greh je rodil vse bolezni, katere mučijo dušo in telo.

In ne dovolj! Mi sami s svojimi pregrehami si grenimo življenje, zapiramo vrata v sveto nebo. Mi sejemo greh

in žanjemo nesrečo in smrt, polnimo si kupo življenja s strupom in žolčem nezadovoljnosti. Ali nismo mi izgubljeni sinovi zapustili hiše svojega nebeškega Očeta ter šli na ptuje, kjer ginemo lakote in žeje? Ali se nismo izneverili naukom sv. vere ter udali jezi, pijači, nevoščljivosti in drugim pregreham? Žal, da moramo to priznati. Ne tožimo torej Boga, ne sveta, tožimo sami sebe, obžalujmo svoje slabosti in grehe.

III. In kje je pomoč zoper žalost in nezadovoljnost? Vidim in čutim, da je lažje vaše srce, ko slišite o pomoči, o zdravilu za dušne svoje bolečine. Kje torej najdemo zdravnika, ki ozdravlja naše duše, kje je zdravilo, ki hladi naše rane? — Le kapljico hočem zajeti iz morja tolažbe ter jo pustiti, da kane na krvaveča vaša srca.

Človek, katerega obiskuje nesreča za nesrečo, večkrat toži: O Bog, ali sem jaz le za nesrečo rojen? Ali je mogoče, da Bog pozna moje gorjé? Ali mene ni morda pozabil Oče nebeški? Saj vendar služim vedno Bogu, in vendar . . .

Predragi, tako mislijo, tako govoré mnogi, ki trdno ne zaupajo v Boga. *Kdo je, vpraša kraljevi prerok, kdo je enak našemu Gospodu Bogu, ki kraljuje na višavah in gleda na nizko v nebesih in na zemlji, ki vzdigne iz prahu ubogega in potegne iz luže reveža?* Vse, kar je v nebesih in na zemlji v zračnih višinah in globočinah morja, vse, kar se giblje in živi, kar se poraja in umira, vse vidi vsegavedni Bog.

Tvoje oko, pravi Job, ni čulo le nad menoj ter mojim imetjem, temveč je videlo vse moje korake, vse kretanje mojega telesa in čuvstva mojega srca. In kako je Jezus tolažil svoje učence? Glejte, pošljem vas kakor ovce med volkove, sovražili vas bodo zaradi mojega imena ter preganjali iz mesta v mesto. Toda ne bojte se. Nič ni tako skritega, kar bi se ne razodelo, nič tako skrivnega, kar bi se ne zvedelo; celo vaši lasje so prešteti, in če noben vrabec ne pade na zemljo brez volje našega Očeta, koliko bolj bode skrbel za vas, ki ste prijatelji božji.

Predragi! Ko bi Jezus stal pred vami ter govoril: Ljubi otroci, zakaj obupujete, vaš Oče pozna vaše potrebe, vidi vaše solze in žalostno srce, vidi vaše sovražnike, ki vas preganjajo in vam hudo želé . . . — vprašam vas, ali bi mu ne odgovorili: O Gospod, več ne bodemo tožili, ker ti poznaš naše nadloge, ti si priča naših bolečin . . .

Dà, kateri vojak ne gre rad v ogenj, ako ga opazuje in naudušuje njegov kralj? Kateri otrok se ne bode pomiril, ako vé, da dobri oče in skrbna mati poznata njegove potrebe?

Ali ne bodemo verovali besedam Jezusovim, katere so pisane v sv. pismu? Ali nam ne spričujejo vsi preroki, vsi apostoli in Jezus sam, da nebeški Oče skrbi za nas? Tolažimo se torej, kadar nam peša pogum: O duša moja, zakaj zdihuješ? Bog, moj stvarnik, pozna mojo revščino! Ljudje me zaničujejo, toda Gospod čuje nad menoj, kakor nad mogočnim vladarjem. Bolezen tare in muči moje slabe ude, toda Gospod naj vidi mojo udanost! — In ko je žalosti prepolno srce, hitite tu-sem pred obličje Gospodovo in potožite njemu svoje bolečine. Mir bode napolnil vašo dušo, žarki novega upanja bode ogreli vaše srce. Srečen je človek, ki vidi povsod božje oko!

Čujte vsi, kdorkoli ste: Kdo je oni, kateremu moramo vse zaupati? Povzdignite oči v sinje nebo, po širni zemlji, ali nista nebo in zemlja delo vse mogočnega Boga? Iz plamena je rešil svoje prijatelje, ukrotil je divjega leva, ali ne bode tudi tebe rešil iz rok tvojih sovražnikov? On, ki je pomiril valove morja, more streti tudi verige, v katere je strast ukovala tvoje misli, želje. Zato kličimo k njemu: O Gospod, ti mogočen, v tvojih rokah je naše življenje, tebi se priporočimo, v tvoje varstvo se izročimo!

»Očeta« imenujejo Gospoda Boga vse razumne stvari. Da, dobrotljivi Oče je Gospod naš Bog. Kakor oče skrbi za črva v prahu, ptička v gozdu, berača v hlevu in kralja na prestolu. Bog pusti solnce sijati in deževati na polje pravičnega in krivičnega.

Oče je naš Bog. Modro in dobrotljivo vodi človeško življenje. Človek si sam s svojo ošabnostjo in trdovratnostjo koplje jamo, v katero bi moral pasti. Toda usmiljeni Bog ga z očetovsko ljubeznijo zadržuje od propada. — Kdo more naštetih vse dobrote, katere smo že prejeli iz božjih rok? Vsak trenutek, ura in dan je dar dobrotlivega Boga brez našega zaslužnja. Iz ljubezni do grešnega človeka je poslal na svet svojega Sina, da bi nas odrešil in zveličal. Grešnika vabi k sebi. In če se zgubljeni sin povrne s skesanim srcem k nebeškemu Očetu, potolaži ga z blaženimi besedami: *Zaupaj, sin, odpuščeni so ti tvoji grehi.*

Stopite še v duhu v vrt Gezemani in poglejte v potu krvavem Jezusa Kristusa, ki trpi iz ljubezni do nas, da bi rešil naše duše. On je naš pravi prijatelj, naš brat. *Klič me ob dnevu stiske* —

pravi on — *jaz te bom otel in ti boš mene častil*. Njemu potožimo v srčni in pobožni molitvi svoje holecine. *Zaupaj, sin, odpuščeni so ti tvoji grehi*, je govoril dobrotljivi in usmiljeni Jezus, ki je videl trdno vero onih, ki so k njemu prinesli mrtvoudnega človeka. Kolikor bolj mi ljubimo Boga ter njemu zaupamo, toliko več milosti prejmemo od njega, piše sv. Tomaž. Sv. Gregor Nacijančan pravi, da Bog našo trdno vero in zaupanje sprejme kot njemu storjeno dobroto, katero nam gotovo povrne. Ali bi mogli pokazati vrata revežu, ki nas milo in ponižno prosi pomoči? In usmiljeni nebeški Oče, ali bi se on ne ozrl na svoje otroke, ako ga na kolenih prosijo usmiljenja in pomoči?

Gospod je naša tolažba. Zato z zaupanjem kličimo k njemu: Gospod, mi spoznamo svojo slabost in revo, pomagaj nam! Greh nas je pahnil v nesrečo, pa pri tebi iščemo in upamo pomoči. — Mi trpimo, ker smo trpljenje zaslužili, toda ti nam je moreš olajšati. O, reši naše duše in nam pošlji angela rešitve. Oče, v tebe zaupamo, ker ti si naša tolažba v življenju in smrti uri. Amen.

I. Ž.

2. Homilija.

Vstani, vzemi svojo posteljo, in pojdi na svoj dom. Mat. 9, 6. 7.

Ravnokar je prišel nebeški Učenik s svojega evangeljskega potovanja v svoje mesto Kafarnavm. Sveti evangelisti imenujejo Kafarnavm njegovo mesto, zato ker je, odkar je začel očitno učiti, največkrat tam prebival, učil in ozdravljaj bolnike. Precej se zbere velika množica ljudi in bolnikov od blizu in daleč pri njem, tako da še vsi v hišo ne morejo, kjer je učil ter jih je veliko pred vratmi stalo. Pa glejte! sedaj prinesó na postelji mrtvoudnega človeka; in ker ga zaradi velike množice ne morejo k njemu prinesiti, gredó na streho in ga po vrveh na postelji ležečega predenj spusté. Lahko si mislite, koliko strmenje je to nenavadno vedenje vzbudilo pri vseh v hiši in zunaj hiše. Vsi so želeli videti, kaj se bo zgodilo. In ker mi že vemo, kaj se je zgodilo, da je namreč Jezus temu mrtvoudnemu skazal dvojno veliko dobroto, ga na duši in telesu ozdravil, premišljujmo danes, kaj je tudi nam po zgledu tega mrtvoudnega storti, če smo grešili, da ozdravimo na duši, ker

njegovo ozdravljenje je resnična podoba našega dušnega ozdravljenja in pravega spreobrnjenja.

Kristus je rekel mrtvoudnemu: *Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom.*

a) Prvi pogoj, da dobimo odpuščanje grehov in zdravje duši, je torej, da vstanemo iz groba svojih grehov, da jih zapustimo in gremo h Kristusu, ali pa k njegovim namestnikom, k njegovi cerkvi, kateri je vso svojo oblast dal, ki jo je sam imel, zlasti oblast, grehe odpuščati. Mrtvoudni in možje, ki so ga prinesli k njemu, so imeli trdno prepričanje in zaupanje, da ga Kristus more ozdraviti; zato se je pa mrtvoudni pustil k njemu nesti, ker sam ni mogel k njemu priti; pa tudi njegovi nosači so imeli tako zaupanje, drugače bi se ne bili trudili, ga tako daleč nositi. Pa saj jim je to Kristus sam, kot vsevedni Bog, pripoznal, ker sv. evangelist pravi: *In ker je Jezus njih vero videl, je rekel mrtvoudnemu: zaupaj moj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi!* Učite se od teh mož: kje in kako imamo iskati dušnega zdravja? Z živo vero in s trdnim zaupanjem pri Kristusu!

Pa lep in posnemanja vreden zgled so nam ti evangeljski nosači tudi v tem, kako se imamo mi obnašati do drugih bolnikov v telesnih in dušnih potrebah. Mrtvoudni si ni mogel sam nič pomagati, zato so se ga usmilili drugi, da so ga nesli k zdravniku, h Kristusu; ko bi se ga ne bili usmilili, bi bil težko kdaj ozdravel. Glejte, tudi bolniki si dostikrat sami nič ne morejo pomagati, treba jih je prekladati, vzdigovati na bolniški postelji, še celo pitati. — Lepo delo krščanskega usmiljenja jim torej skazete, ako jim strežete z vso potrpežljivostjo, jim preskrbite zdravila in zdravnika za telesne bolezni; gotovo bo Bog tako samarijansko delo obilno poplačal, saj sam govori: *Usmiljenje hočem, ne daritev!*

Pa v tej zadevi se ne greši ravno prepogostokrat; vsaj domač bolnikom v telesnih potrebah po svoji moči radi postrežejo; a večkrat pa se zanemarja njih dušni stan. Treba je bolnika tudi v dušnih potrebah k zdravniku, h Kristusu, voditi, ga napeljevati, naj zaupa v Boga, naj se kesa svojih grehov in naj se z Bogom spravi, kajti dostikrat utegne biti bolezen ravno kazen za greh, kakor trdi sveti apostol: *Plačilo za greh je smrt*, torej tudi bolezen, ki navadno pride pred smrtjo. To potrjuje tudi Kristus sam, ker je rekel osemtridesetletnemu bolniku, ko ga je ozdravil: *Pojdi,*

in nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne prigodi. Te besede kažejo, da si je bolnik sam zakrivil bolezen. Zlasti nekatere pregrehe so take, katere se z boleznijo maščujejo nad človekom, n. pr. pijanost, požrešnost, nečistost i. dr. — Ko so Izraelci v puščavi poželeli po mesu, jim je res Bog vstregel in jim poslal prepelic v toliki obilici, da so jih vsi dosti imeli, in so letale dva komolca nad zemljo. Pa ker je bilo ljudstvo preveč požrešno, jih je Bog udaril z boleznimi, za katerimi jih je veliko pomrlo, in imenovali so tisti kraj »grobe poželjivosti«. (IV. Moz. 11, 31—34.) Takih grobov — raznih nenasičenih poželjivosti — je gotovo tudi več na naših pokopališčih. Marsikateri si je bolezen in tudi smrt sam zakrivil, prišla je v kazen za njim za njegov greh. Zato je prav, da skušate bolnika z Bogom spraviti, da mu najprej preskrbite dušno zdravje in potem še le telesno, kakor je tudi Kristus današnjemu mrtvoudnemu poprej odpustil grehe, in ga potem še-le ozdravil na telesu. Veliko je bolnikov, ki svojo telesno bolezen spoznajo in je želijo rešeni biti, a ne spoznajo pa svoje dušne bolezni ter še začudeni vprašajo, če jim kdo prigovarja, naj se očistijo na duši: »Ali mi je tega treba, saj nimam greha?« — taka bolezen je za smrt. Oni se nočejo bližati Gospodu, in če se jim on hoče bližati, se mu odtegujejo. Zato morajo pa domači obrachati vso skrb na to, da se bolniki zaupljivo zatečejo h Kristusu, saj je on zdravnik vseh zdravnikov; da se svojih grehov kesajo in iz srca hrepené se ž njim spraviti. Naj jih na to opominjajo, jim prigovarjajo, jih prosijo in prepričujejo. Tako hrepenenje po Kristusu je imel tudi mrtvouden, zato se je ves udan in skesan pustil nesti h Kristusu, in je gotovo nosače prosil, da bi ga nesli k njemu, ker sam ne more. — In ravno v tej zadevi mnogi ne kažejo nobene ljubezni do bolnika, ker odlašajo njega spraviti z Bogom, češ, saj se še ne mudi, se bo prestrašil in njegov stan se bo shujšal! Taki niso njegovi prijatelji, temveč sovražniki.

Nadalje pa morate od druge strani vso ljubezen bolniku skazovati s tem, da ga precej predrzno ne sodite, češ, Bog ga kaznuje, zato mu je bolezen poslal. Tako predrzno so farizeji sodili Kristusa, ker so rekli, da Boga preklinja, ker je trdil, da mu je grehe odpustil; v resnici pa so bili sami preklinjevalci božji, ker vkljub tako očitnim čudežem niso hoteli spoznati božje moči v Kristusu. R ekel sem poprej in dokazal, da bolezen utegne biti v resnici kazen za greh; ali nasprotno je pa tudi resnica, da Bog bolezen dostikrat pošlje iz drugih dobrih in svetih namenov, ne samo v

kazen. Človek si bolezen lahko nakoplje s svojim poštenim delom, katero opravlja po božji volji, ali z izpolnjevanjem svojih dolžnosti pri bolnikih ali drugod, ali pa tudi brez vsacega znanega vzroka. Da Bog ne pošilja boleznim vselej v kazen, temu porok nam je Kristus sam. Ko je ozdravil sleporojenega, so ga vprašali, kaj je zagrešil on, ali njegovi stariši? Farizeji namreč so mislili, da je vsaka bolezen kazen za greh. On pa jim je odgovoril: *Ne on in njegovi stariši niso grešili, temveč, da se razodenejo božja dela nad njim* (Jan. 9, 3.), t. j. v njegovem ozdravljenju se bo pokazala božja vsemogočnost, Kristusovo veličastvo in njegovo božje poslanje. — Zatorej ne smete bolnika precej slabo soditi, recite mu: bolezen je pač božje delo, kakor vse drugo, saj vse pride od Boga, kakor pravi modri Sirah (11, 14.), »sreča in nesreča, življenje in smrt, revščina in bogastvo«. Naj bolnik le zaupa na Boga, Bog mu bo vse obrnil k dobremu. Če bote tako ravnali z bolnikom in grešnikom, ga bote nagnili, da bo res vstal iz groba grehov, želel priti h Kristusu, in bo po njem ozdravel na duši.

b) K popolnemu dušnemu zdravju pa še ne zadostuje, da grešnik vstane in h Kristusu ali njegovim namestnikom pride z željo, da bi bil ozdravljen, temveč mora tudi to storiti, kar je Kristus mrtvoudnemu rekel: *Vzemi svojo posteljo!* Postelja pomeni kraj, kjer si človek išče pokoja in miru. Treba je pustiti kraje pregreh, na katerih je grešnik iskal navideznega miru in zadovoljnosti, pa ju nikakor ni našel. Treba je torej zatajevanja, pokore za svoje grehe. Naša sveta vera nas uči, da nam Bog v zakramentu svete pokore res odpusti naše grehe in večne kazni, ne pa vseh časnih kazni; te moramo sami izbrisovati s pokoro. To nam je Kristus na znanje dal, ker je rekel mrtvoudnemu, naj sam nese svojo posteljo na svoj dom. K njemu so ga drugi prinesli s posteljo vred, domu pa mu jo je velel samemu nesti. Ali ni to opomin, da mora dušni bolnik po zadobljenem zdravju tudi sam še kaj trpeti, t. j. pokoro delati? To se lepo vjema z njegovimi besedami na drugem kraju pri sv. Lukežu (13, 5.), ko je rekel: *Povem vam, če se ne spokorite, bote vsi poginili, se pogubili.* Zato tudi sveti Avguštín trdi, da noben človek, če bi si tudi najmanjšega greha ne bil svest, ne sme umreti brez pokore. Zato vidimo tudi, kako so svetniki za najmanjše pregreške delali najostrejšo pokoro, kakor sv. Alojzij in drugi.

c) Slednjič je pa treba tebi, grešnik, po zadobljenem dušnem zdravju še storiti to, kar je Kristus ukazal mrtvoudnemu, rekoč:

Hodi na svoj dom! Hodi zanaprej stanovitno po poti pravičnosti proti svojemu večnemu domu. Spolnuj zanaprej natanko božje in cerkvene zapovedi, stori dobrega, kolikor moreš. Hodi zanaprej kakor nov, ozdravljen človek, kakor tak, ki je po božji podobi ustvarjen, da srečno prideš na dom svojega nebeškega Očeta. — Skrbno se varuj vsacega, tudi najmanjšega greha, celó greha v mislih, in hvali Boga, kakor so množice hvalile Boga, ko je mrtvo-udnega ozdravil, za veliko milost, katero ti je skazal s tem, da ti je po svojem namestniku rekel: *Zaupaj, moj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi.*

O blagor tudi nam, zlasti v zadnji sili, če bomo mogli slišati tolažilne besede božjega namestnika: *Zaupaj, odpuščeni so ti tvoji grehi, pojdi v večno prebivališče svojega Boga! Amen.*

A. Šimenec.

Priložnostni govori.

Govori za Marijine družbe.

6. Ljubi in časti svojega angela varuha.*)

Da ste, ljubi otroci Marijini, prav posebno dolžni častiti nebeško svojo mater, kateri ste se z vstopom v njeno družbo na prav poseben način posvetili, mi ni treba še-le dokazovati; saj ste pa tudi, hvala Bogu, goreči njeni častilci in častilke. Poleg češčenja Matere božje morate pa tudi prav posebno gojiti češčenje in ljubezen do svojega zvestega angela varuha. Ravno zdaj smo v mesecu septembru, ki je, zlasti v naših krajih, posvečen angelom varuhom, in zato mislim, da ne bo odveč, ako vam v današnjem premišljevanju prav posebno priporočam češčenje angelov varuhov.

To češčenje ni le popolnoma v duhu sv. cerkve, ki tudi v litanijah, takoj za Marijo, kliče na pomoč angele, to češčenje je marveč zlasti tebi, krščanska, Marijinemu varstvu izročena mladina, nepopisno koristno; saj potrebujemo pomoč svojega angela varuha vedno v življenju, zlasti pa jo potrebujemo v boju, v katerem je angelska čednost — sveta čistost v nevarnosti. Kako hud, kako vsestranski — rekel bi — je ta boj; pa kako mogočnega zaščitnika v tem boju nam je tudi naklonila previdna roka božja s tem, da nam je dala zvestega angela varuha, ki je čist

*) Pridiga je tudi primerna za praznik angelov varuhov.

duh, ki tedaj ljubi to čednost, ki pa ljubi tudi one, katere diči ta čednost.

In vendar, ljubi moji, kako malokdaj se zmenite za tega, tolikanj zvestega svojega spremljevalca, ki je vedno na naši strani, ki opazuje sleherno naše dejanje. Vprašam vas, ali ste mu hvaležni, ali ga častite in spoštujete? Vprašam vas zlasti, ali poslušate tudi vedno njegov glas? Mislimo si, da bi zdaj vaš angel varuh človeško podobo na-se vzel, kakor je to storil o Tobijevem času; mislimo si, da bi zdaj semkaj stopili vaši angeli varuhi v vašo družbo: vprašam vas, ali bi mogel biti angel nad vami v resnici vesel ali ne? O, nad marsikaterim bi moral žalovati, ker ga je marsikateri izmej vas doslej preziral in se ni zmenil za njegove resnično velike dobrote. Obžalujmo dosedanjo svojo nehvaležnost in sklenimo, popboljšati se. Da se bo pa to tem prej zgodilo, premišljujmo sedaj dobrote, katere nam skazuje zvesti naš angel varuh, in hvaležnost, katero smo mu dolžni za te dobrote.

I. Angeli so izredno lepi, popolni in odlični nebeški duhovi. Angeli so čisti duhovi, ki molijo Boga, katerega gledajo, poslušajo in uživajo, in vsled tega vživanja so vtopljeni v neizmerno morje nepopisljive rajske blaženosti. Njih lepota daleč presega lepoto solnea, njih modrost daleč nadkriljuje modrost Salamonovo, njih moč je tolika, da bi ž njo z lahkoto uničili ves svet; njih hitrost je večja od naglosti naših misli. Kolika mora pa biti še-le njih svetost, njih ljubezen do njega, katerega neizmernost vedno občudujejo, vedno molijo. Kako popolni so tedaj ti nebeški duhovi!

Nemogoče bi bilo določiti njih število, ker nam sveto pismo le pravi, da je silno veliko angelov, katerih glavno opravilo je, služiti Bogu. — Služiti Bogu je pa tudi tvoj namen tukaj na tem svetu. Vprašaj se tedaj, ali si mar gledé tega podoben angelom, ki služijo zvesto in naglo svojemu Stvarniku? Ker pa služijo naglo, jih slikamo navadno s peruti, da s tem pokažemo, kako radovoljno in urno izvršujejo božja povelja.

Imenitne, v resnici izredno odlične stvari božje so tedaj angeli, in te imenitne nebeske kneze je določil usmiljeni Bog nam slabotnim in revnim ljudem za naše varuhe v tej solzni dolini. Njim je naročil, da naj nas varujejo, branijo in varno vodijo po trnjevi poti, ki vodi v nebeske višave. Angel varuh stoji pri zibeli otrokovi in skrbno pazi na dete, ki se še življenja ne zaveda; ljubko

igra njemu, ki še ne pozna čaše trpljenja. Varuje ga v otročjih letih, varuje ga pa še bolj v mladeniških letih; on ga opominja in svari kot dober in zvest prijatelj. In ko ima človek zbojevati zadnji boj, ko ima prečiti zadnjo solzo, stoji zopet angel varuh pri njegovi smrtni postelji, kakor je nekdanj stal pri njegovi zibelci, daje mu moč, da tudi v zadnjem svojem boju premaga peklenškega svojega sovražnika. Angeli so naši dobrotniki in radi nam pomagajo v vseh zadevah, v vseh potrebah, zlasti pa so nam vedno pripravljene pomagati v dušni sili, v skušnjavah.

Svet je — rekel bi — napolnjen s hudobnimi duhovi, ki nas zalezujejo in nam na vsak način hočejo škodovati. Hudiči nečistosti nam vzbujajo nesramne misli in želje, zopet drugi nas zapeljujejo v jezo, ošabnost, maščevalnost, nevoščljivost; z eno besedo, v vsako hudobijo. In ni ga kraja, na katerem bi bili varni tega zalezovanja, ni je osebe, katera bi bila prosta teh napadov.

Kakor pa je nekdanj nadangel Rafael spremljal mladega Tobija iz Ninive v Rages, ga rešil požrešne ribe in ga vrhu tega celo naučil porabiti to ribo v očetovo ozdravljenje, tako varuje in brani tudi nas vedno in povsod zvesti naš angel varuh, in gorje nam, ko bi ga ne imeli!

Ako smo pa tolikanj nesrečni, da grešimo, da se pustimo premagati od hudobnega duha, nas dobri angel varuh vendarle ne zapusti. Kakor je nekoč prijel Abrahama za roko in mu zaklical: »Stoj!« in mu ni pustil darovati Izaka, tako se vstopi tudi mej nas in božjo pravičnost in ne pripusti, da bi se pogubili. On nas marveč ljubeznivo prosi, vabi in kliče nazaj na pravo pot, in ako tudi to ne pomaga, nas kaznuje, nas tepe, da le reši našo dušo.

Nek mladenič je naredil na dan prvega svetega obhajila trdni sklep, da nikdar ne bo legel k počitku v stanu smrtnega greha. Nekega dne spozna zvečer pri izpraševanju vesti, da je čez dan smrtno grešil. Pa kaj naj stori, pozno je, noč je temna in mrzla. »Šel bom jutri zjutraj k spovedi, danes ne morem več«, si misli, in se vleže k počitku. Dolgo ne more zaspati, zakaj vest mu očita sklep, katerega je naredil na dan prvega sv. obhajila, kateremu pa se je danes vprvič izneveril. Misli si: Danes sem to storil vprvič, drugič se bom še manj za to zmenil; ne, vstati hočem. In res se napravi in odide. Toda noč je bila mrzla in temna, cesta prazna, strah ga obide, vrne se nazaj in truden zaspi. Ni pa trajalo dolgo to spanje. Angel varuh, ki je skrbno nad njim čul, mu ne dá miru, marveč tudi v spanju ga opominja na sklep, katerega je naredil na dan prvega sv. obhajila. Mladenič ne more več, premaga samega sebe, vstane, odide ter gre trkat na spovednikovo hišo.

Spovednik, veselo iznenaden nad toliko zvestobo, mu dá sveto odvezo ter ga odslovi z opominom, da se tudi nadalje še yestno drži storjenega sklepa.

Mirnim srcem se vrne mladenič domov in zaspi. Dolgo so čakali zjutraj nanj; ko ga pa le predolgo ni k zajutreku, potrkajo stariši na vrata njegove spalnice. Trkajo vedno močneje in močneje, toda zastonj; slednjič ulomijo duri, pa glej, v postelji leži sin mrtev z mirnim, smehljajočim obrazom. — Kaj, ko bi ne bil poslušal angela varuha? Kaj, ko bi bil moral z obteženo vestjo stopiti pred sodnika? Hudobni duh mu je šepetal: Počakaj do jutra, do jutra, katerega ni imel več dočakati — to jutro bi bilo zanj začetek večnega pogubljenja.

Angel varuh je oni dobrotnik, ki nas vedno in povsod spremlja. Mej tem, ko mi spimo, ima on nad nami razprostrate svoje peruti; ko se približa dan, nas opominja k delu, nam svetuje, da posvetimo ravnokar pričeti dan z molitvijo Bogu. Kadar smo potrti, nas tolaži in nam kaže sveta nebesa, kjer nas čaka večno veselje. On daruje Bogu naše molitve, naša dobra dela. Saj je nadangel Rafael sam rekel Tobiju: *Kadar si s solzami molil, in si mrtve pokopaval, in si svoje kosilo popuščal, in si mrtve po dnevu v svoji hiši skrival, po noči pa pokopaval, sem jaz tvojo molitev pred Gospoda nosil.* (Tob. 12, 12) Angel varuh je v resnici zvest prijatelj, ki nas nikdar ne zapusti, on nas ljubi, ako ga tudi mi ne ljubimo, in ako ga žalimo, nas vendar ne zapusti. On dela, kakor dela modri zdravnik, ki ne zapusti bolnika, akoprav ga ta v svojih bolečinah podi od sebe.

Da je temu res tako, nam potrjuje sveti Avguštín, ki pravi, da angel varuh skrbi v vsakem času, na vsakem kraju za naše potrebe. Isto trdi sv. Ciril, ki pravi, da je angel varuh naš učenik, ki nam odganja temo zmot. Sv. Bernard pa piše, da je angel ljubezni polni stvarnik, ki nas vedno opominja k pobožnosti.

In v uri, ko nas bo vse zapustilo, ko nam nihče ne bo mogel pomagati, nas ne bo zapustil zvesti naš angel varuh. Varoval in branil nas bo zlasti tedaj, opominjal nas bo k zaupanju na božje usmiljenje. In ako nas obsodi božja pravičnost v vice, nas bo hodil tolažit in ne bo miroval prej, dokler nas ne pripelje v nebeško domačijo.

II. Ko se je vrnil mladi Tobija srečno domov in je naštel vse dobrote, katere mu je skazal v človeški podobi skriti nadangel Rafael, je vprašal dobri sin očeta: *Kaj mu bomo mogli za to vrednega dati?*

Prav te besede, prav to vprašanje stavim vam, ljubi otroci Marijini. Kaj mu bote mogli za toliko ljubezen vrednega dati?

Trojno dolžnost — piše sv. Bernard — imamo do tolikanj zvestega prijatelja. Spoštovati moramo njegovo pričujočnost, ljubiti ga moramo in tretjič moramo staviti vanj svoje zaupanje.

Spoštovati moramo njegovo pričujočnost. Kjerkoli si, piše sv. Bernard, spoštuj svojega angela varuha. On je pri tebi, tedaj varuj se storiti kaj tacega, česar bi ne storil, ko bi ga videl. Angel varuh nas nikdar ne zapusti, kakor senca, tako hodi tudi on vedno z nami. On nas vidi, kadar čujemo, on nas gleda, kadar spimo; on je pri nas, kadar smo sami, je pa tudi pri nas, kadar smo v družbi. In ta, ki je vedno pri nas, je izredno odličen knez nebeški, je nepopisljivo svet in čist.

V življenju sv. Janeza Nepomuka se bere, da je tega svetnika klicala v temni noči na pomoč nedolžna deklica, katero je na cesti napadel nesramni zapeljivec. Svetnik usliši molitev device. Kar naenkrat pride mimo človek z gorečo bakljo. Tega človeka se je zapeljivec tolikanj ustrašil, da je zbežal. — Ali se ne bomo mnogo bolj bali našega zvestega angela varuha? Res je, da ga mi ne vidimo, toda on pa nas vidi, on nas sliši, on vé tudi naše misli in želje. Varujmo se torej žaliti tega tolikanj zvestega prijatelja. Kakor on ne pozna večje skrbi kot to, da bi mi vedno služili Bogu, tako ga tudi nič bolj ne žali kot to, ako zapazi, da smo mi pozabili na Boga, ali pa ga celó žalili. Kakor odpodi dim čebele iz panja, tako podi tudi od nas smrad greha angela varuha, le greh ga žali, le greh ga boli.

Ako pa nasprotno vidi angel varuh, da varujemo iz spoštovanja do njega svoje oči, svoja ušesa, svoj jezik, in da smo vedno skrbni v spolnjevanju volje božje, potrpežljivi v križih in težavah, ako vidi, da napredujemo v krščanski popolnosti, o kako vesel nas je potem naš angel varuh.

Drugič pa moramo angela varuha tudi ljubiti. On nas ljubi tako presrčno, da nas niti naši stiriši ne morejo ljubiti bolj iskreno. On nas nikdar ne zapusti, dà celo tedaj ne, kadar ga žalimo. On skrbi ne-le za dušo, marveč skrbi tudi za naše telo. V resnici strašno nehvaležni bi bili, ko bi ga za tolike dobrote ne ljubili. Naša ljubezen do zvestega angela varuha pa ne sme obstati zgolj le iz besed ali srčnih občutkov, marveč pokazati se mora v dejanju. Saj tudi angel varuh dejansko kaže svojo ljubezen do nas. To dejansko ljubezen pa bomo zlasti s tem pokazali, ako bomo po njegovih naukih živeli, ako ga bomo sleherni dan saj s kako kratko molitvico počastili.

Ako ljubimo resnično svojega angela varuha, bomo radi poslušali njegove navdihljeje, varovali se bomo grešnih priložnosti, prenašali bomo radovoljno raznovrstne križe in težave in krotili bomo svoje strasti.

Slednjič moramo staviti vanj neomejeno svoje zaupanje. Zakaj tudi ne? Saj on s svojo skrbljivostjo za nas daleč nadkrijuje skrbljivost najskrbnejše pozemeljske matere. Zlasti stavite, ljubi moji, v skušnjavah zoper sveto čistost celo svoje zaupanje v dobrega svojega angela varuha, saj je on nepopisljivo skrben branitelj te angelske čednosti.

V času cesarja Maksimilijana so zgrabili Teofilo, devico imenitnega rodu in lepih krščanskih čednosti, in so jo obsodili, ako ne zataji Kristusa, v nesramno hišo, da bi ji ondi vzeli njeno deviško čistost. In že je bilo nekaj nesramnih mladeničev pripravljenih, izvršiti satansko delo. Devica Teofila pa se ne ustraši, marveč trdno zaupa na svojega angela varuha, zato poklekne in prosi svojega angela, da naj jo brani in ohrani neoskrunjeno. In res, angel pristopi k njej v podobi nebeško lepega krepkega mladeniča, in nebeška svitloba ga obdaja. Kaj se zgodi? Prvi nesramni mladenič, ki vstopi, pogleda angela, ki je stal poleg device, in se zgrudi od strahu mrtev na tla. Nekaj časa pozneje pride drugi, ki pa, ko zagleda angela, ostrašen zbeži. Tako se je godilo tudi drugim, nihče se ni drznil lotiti se Teofile, ki je neoskrunjeno ohranila liljo deviške čistosti.

Prav tako je branil angel tudi sv. Nežo in sv. Cecilijo. In kolikim dekletom bi ne bilo treba objokovati zgube najlepše čednosti, ko bi bile pri prvi skušnjavi klicale na pomoč zvestega angela varuha.

Zaupajte tedaj, predragi otroci Marijini, v angela, katerega vam je dobrotljiva ljubezen božja dala za varuha. Kličite ga vsak dan zjutraj in zvečer na pomoč in dal vam bo moč premagati vse skušnjave, vse težave.

Zatecite se k angelu varuhu, priporočite se mu v vsaki sili, v vsaki potrebi, in on bo vaš močni, neustrašeni branitelj, on vam bo angel luči, ki vam bo razsvetljeval sleherno temo; on vam bo zanesljiv vodnik, ki vas bo po nevarnem popotovanju pripeljal v rajsko domačijo, po kateri moramo vedno hrepeneti. Amen.

P. Engelbert Pollak.

Krščanski oče.

V. Sveti zakon.

(Konec.)

Kaj bi pač bilo, če bi se smela mož in žena poljubno raziti: kakšno življenje bi tedaj nastalo, in kakšno vzgojo bi dobili otroci. Krščanski zakoni so podlaga krščanskih družin, in iz krščanskih družin je zasnovana vesoljna sv. cerkev. Zato se nasprotniki sv. vere — med drugimi tudi socijalni demokrati — tolikanj trudijo, da bi uničili svetost zakona, dobro vedé, da s tem najhuje oškodujejo sveto cerkev. Zavreči krščanski zakon — tako govori pastirski list ljubljanske škofije z leta 1895 — reklo bi se za cerkev toliko, kot zavreči Kristusa; to bi bil pravi samomor svete cerkve.

Ne pripušča nam čas, da bi se globočje spuščali v to, zakaj redno zakonsko življenje tako napeljuje k svetosti in čednosti. Povdarjamo le, da zakonske skrbi in britkosti in zakonske stiske navadno naredé človeka bolj resnega, da raje misli in več misli na Boga. Mož in žena sta navezana drug na drugega za celo življenje; to je za oba velika šola potrpežljivosti in neprestanega zatajevanja. Še z drugimi ljudmi, s katerimi ne pridemo toliko v dotiko, ni lahko vedno potrpeti, in vendar moramo potrpeti; zakonski in njih otroci so pa vedno skupaj, poznajo natančno medsebojne napake in neprijetne lastnosti drugega. Ne gre drugače, kakor premagovati se in drug drugega breme prenašati; ne gre drugače, kakor da se uči posamezen posvečevati samega sebe, pa posvečevati tudi drugega, kar sveti Pavel posebno priporoča zakonskim.

Res pa je to, da je celo življenje v zakonu tako živeti, kakor je Kristus hotel in še hoče, težka dolžnost. To je naš Zveličar sam dobro vedel, zato je imel usmiljenje s slabostnimi ljudmi. Naklonil jim je prav posebno pomoč, da je:

3. povzdignil krščanski zakon v zakrament.
— Kakor prejmejo mašniki pri mašnikovem posvečenju posebno stanovsko milost, da morejo stanovitni ostati v svojem poklicu, ravno tako prejmejo tudi zakonski poseben zakrament, ki jim nakloni potrebne pripomoči, da morejo spolnovati svoje težavne zakonske dolžnosti in vstrajati v ljubezni in zvestobi do konca. In to je zelo tolažljiva misel za moža in za očeta, za ženo in za mater, da ju Bog podpira. Če bi zaročenca pri poroki morda te

milosti ne bila vredna, naj molita pozneje, da je jima Bog ne odreče, in jo vsaj pozneje podeli. — Ta milost ni dana samo za poročni dan, marveč za celo življenje. Zato spodbuja sv. Frančišek Saleški, da se zakonski spominjajo zlasti poročnega dne vsako leto, tudi poznejše življenje, da z molitvijo privabljajo nad svoj zakon blagoslov božji.

Preljubi v Gospodu! tako je zakonski stan res prevelicega pomena za vaše duše, za vaše družine. Zakon je svet, ker ga je Bog postavil in Kristus obdaril z milostjo svojo. In če zakonski tako zakon sklenejo, kakor želi sv. cerkev, in v zakonu krščansko živé, je potem njihov stan gotovo važen pripomoček, da zveličajo ne samo sebe, ampak tudi svoje otroke. Sv. cerkev to dobro vé, zato se tako trudi in hrepeni, da bi se zakoni sklepali v svetosti.

Sveta cerkev svari in opominja, da bi mladina sploh živela sramežljivo in v strahu božjem. Kolikrat se predrzno ta glas zaničuje! Deklice in mladeniči morali bi biti kakor cvetoča mlada drevesa v mesecu majniku, od katerih je pričakovati zdrav, čvrst sad. Toda, ali ni žalostno, da se deklince večkrat še v nežni mladosti vtopijo do cela v posvetno preširnost in razbrzdanost, da živé brez vsega strahu pred grehom, pa tudi pred Bogom. In mladeniči si štejejo ponočevanje in pijančevanje v čast! Kje je ljubezen do treznega, rednega življenja, do čistega življenja, ljubezen do molitve, ljubezen do Marije? Mladenič v takem življenju čez nekaj let nekam otrpne, posurovi, da se ga nobena dobra misel več ne prime. In tak naj se sedaj oženi . . . Kje bo potem dober oče? . . . Kje bo potem pobožna, krščanska mati?

Sv. cerkev ima posebno skrb za ženine in neveste. Zaukazala je posebno izpraševanje za nje, vse to z namenom, da bi se za sveti zakon dostojno pripravili. Določene so tudi posebne zapovedi za zaročene. Ali lahkomiselnost velikrat tudi tedaj ne zgine. — Skrbi se pač za obleko in doto in halo z veliko nemo; ali kako bi se duša zavarovala, da bi se saj tedaj Bog ne žalil, kako bi se duša očistila, da bi bila vredna milosti božje, zato ženinu in nevesti ni mar. Oh, ne vem, kako morejo v tako resnem trenutku tako površni biti! Če bi se količkaj zavedali, kaj nastopijo in katere dolžnosti prevzamejo, ne bi mogli tako lahkomiselno ravnati.

Pa lahkomiselnost sega še dalje — celo pred altar božji. Ženin in nevesta si sežeta v roko, storita prisego, prisego večno

pred Bogom. — Pa storila sta prisego s trojnim božjim ropom: nevredna je bila spoved, nevredno sv. obhajilo, in v stanu smrtnega greha sklenil se je sveti zakon. Sedaj naj Bog blagoslovi to zvezo? Ali se more kaj hujšega zgoditi kakor to, da brez milosti božje, brez obžalovanja prejšnjih grehov in brez pravega poboljšanja gresta mlada človeka k poroki?

Ali hočemo mar od tacih mladeničev, ki po burni mladosti, udani raznim grešnim navadam, brez pobožnosti in brez priprave stopijo v zakon — še pričakovati molitvenih mož, pobožnih in krščanskih očetov?

Kaj hočem k sklepu družega reči, kakor da prosim ljubega Boga, da varuje našo župnijo slabih zakonov, in da s svojo milostjo vodi srca onih, ki jih kliče v ta stan, da se zanj dobro pripravijo z molitvijo in s pobožnim življenjem. Amen. *J. Mikš.*

VI. Ključ zakonske sreče.

Bil je pa tudi Jezus povabljen in njegovi učenci na ženitnino. Jan. 2, 2.

Preljubi zakonski, spomnite se nazaj na tisti dan, ko ste stopili pred altar, da se zavežete po zakramentu sv. zakona za skupno življenje. Krščanski mož! priznati moraš, da je bil ta trenotek prav odločilen. S tresočim glasom si izgovoril svoj »da« — in s tresočim glasom ti je pritrdila izvoljena nevesta. Svatje so vam želeli sreče, in sami ste gledali z nekim strahom v prihodnost, kaj vam bo naklonilo novo življenje. Imeli ste gotovo najboljše sklepe in misli v srcu, kako bote skupno živeli, drug drugemu pomagali in si šli prijazno na roko in v ljubezni in v strahu Gospodovem vzgajali vam podarjene otročiče. Srca so bila tesno združena takrat — ali je bilo mogoče misliti tedaj, da jih bota prepir in sovraštvo razdvojila?

Ne, tega niste mogli misliti, če ste bili vzeli v roko že pri poroki ključ zakonske sreče, ki se imenuje strah božji.

Krščanski ženin in nevesta sta že v samskem stanu molila, da bi vredno in v milosti božji prejela zakrament sv. zakona. — Zavedala sta se, da vse sreče na tem svetu ni mogoče najti, in kolikor sreče dobimo, dobimo jo le od Boga. Zato sta stavila svoje zaupanje v pomoč božjo.

Da bi bila vredna blagoslova božjega, sta se pripravljala na sveti zakon še pred poroko; tudi na ženitovanju — to je prvi zakonski dan — se je opustilo čezmerno popivanje, da ne bi prišlo do kakih prepirov, kar bi Kristusa ne vabilo na ženitnino; in kakor se je zakon sklenil sveto, tako hočete tudi zakon sveto nadaljevati.

Edino to je prava pot, po kateri moreta priti mož in žena do zakonske sreče.

S pomočjo presladkega imena Jezusovega vam želim to resnico pojasniti in razložiti.

1. Zlat ključ do zakonske sreče so tiste besede, katere je govoril naš Zveličar: *Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo privrženo.* Vem, da svet tega noče verjeti. Svet pravi: denarja dosti, dote veliko, služba dobra, pa bo vse dobro. Nič ni greh, da se gleda tudi na doto, a sama dota, če je še tako velika, ne dá poročstva za srečen zakon. — Glavni pogoj srečnega zakona je, da se izpolnjujejo božje zapovedi, da se skrbi za dušo in živi v strahu božjem. Vseh solzâ na svetu nobeden ne bo posušil, ker svet je solzna dolina, in solzna dolina ostane, če bi jo tudi zasuli s samim suhim zlatom. Ali to je gotovo, da bo pobožen kristijan nadloge, katere mu Bog pošilja, veliko lažje nosil, kakor tak, ki Boga noče poznati. Revne zakonske družine so vkljub vsemu ubožtvu velikrat mnogo bolj srečne in zadovoljne, kakor pa bogate. Poleg tega si zakonski, ki ne služijo Bogu, še po strani veliko križev sami sebi iztešejo, ki so dvakrat težki ne samo za moža, ampak tudi za ženo in otroke. Vprašamo: zakaj je tolikrat prepir v zakonu? Ali ne morda zato, ker mož popiva, igra, pozno domov prihaja, ali pa, ker žena ne molči. Zakaj je velikrat pomanjkanje? Ali niso revščine krivi zakonski sami?

J. Mikš.

(Konec.)

Pogled na slovstvo.

Manuale sacerdotum. Diversis eorum usibus, tum in privata devotione, tum in functionibus liturgicis et sacramentorum administratione, accomodat P. Josephus Schneider, S. J. Editio quintadecima. Cura et studio Augustini Lehmkuhl, S. J. Coloniae, sumptibus et typis Joannis Petri Bachemii.

1900. — Leta 1861. je knjižica „Manuale sacerdotum“ prvič stopila v svet, in danes imamo pred seboj že njeno petnajsto izdajo. — Prehodila je v teh štiridesetih letih svojega življenja ves svet in se je udomačila povsod, kjer prebivajo katoliški duhovniki. Težko je dobiti duhovnega pastirja, ki bi mu ne bila znana vsaj po imenu. A mnogo jih je še, ki te knjižice nimajo. Vsem tem jo v novi, petnajsti izdaji prav toplo priporočamo. Duhovnik je od Boga postavljen, da vodi ljudi k večnemu zveličanju. Toda kaj bi mu pomagalo, ko bi jih še toliko pripeljal v nebesa, sam pa bi se pogubil. Na to je mislil pisatelj, in je zato knjižico razdelil v dva dela. Prvi del je namenjen lastnemu posvečevanju duhovnikovemu, drugi del pa kaže duhovnemu pastirju pot, po kateri naj vodi druge k svetosti.

Prvi del obsega na XVI + 281 stranch razne molitve in pobožnosti, ki jih potrebuje duhovnik zase. Ni nam znan noben drug molitvenik, ki bi v tako polni meri ustrezal vsem potrebam duhovnika, hrepenečega po svetosti, kakor ta.

Drugi del pa je liturgične in pastoralne vsebine. V njem najdeš določen odgovor na vsak dvom, kako, kje in kdaj moraš izvršiti kak cerkveni obred. Poleg cerkvenih določb o daritvi sv. maše in deljenju svetih zakramentov so natančno popisani obredi vsega cerkvenega leta. Tudi formule za razna blagoslovila in za prošnje, ki jih mora duhovnik za razne potrebe pošiljati svojemu ordinarijatu ali v Rim, je pisatelj pridelal svojemu delu. Pri sv. zakramentih, posebno pri zakramentih sv. pokore in sv. zakona, najdeš vse važnejše določbe cerkvenega prava in nauke duhovnega pastirstva. Vkljub tako obsežni vsebini šteje drugi del le VIII + 639 strani na šestnajsterki. Na šestnajsterki je tiskan tudi prvi del. Oba dela imata a b e c e d n o k a z a l o.

Videli smo popotnike, popotujoče po tuji deželi z drobno knjižico v roki. To je Bädekerjeva popotna knjižica. Kadar gre odvetnik pred sodišče, potegovat se za svojega klijenta, nikdar ne pozabi doma male knjige, v kateri so lepo razvrščene državne postave. Ta „Bädeker“ in ta knjiga postave bodi katoliškemu duhovniku Schneider-Lehmkulov „Manuale sacerdotum“. Oblika knjižice je taka, da jo duhovnik lahko rabi doma, vzame jo lahko s seboj v spovednico, in jo lahko dene tudi v žep in rabi na potovanju. Če pravoznanec ne zaupa svojemu spominu, ampak ima zaradi večje gotovosti vedno pri roki svoje paragrafe, bi pač ne bilo odveč, ko bi tudi duhovnik večkrat prečital cerkvene določbe, po katerih se mora ravnati pri svojih opravilih. Koliko hudega lahko provzroči sebi in drugim neveden duhovnik! V „Manuale sacerdotum“ najdeš brez truda skoro vse, kar potrebuješ za duhovno pastirstvo. Ne pozabi torej kupiti si to prekoristno knjižico. Zelo primerno in koristno bi bilo, ko bi bil v vsaki zakristiji en izvod te knjižice. — Stane nevezana šest mark. Na prodaj je pa tudi vezana, vsak del posebej in oba dela skupaj, v raznih vezeh.

I. Nh.